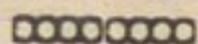

BR 1.9247. 173

HOŁAS DUŠY

MALITWIENIK
dla
BIEŁARUSAŨ - KATALIKOŨ.

Ułazyŭ Ks. K. Stepowič.

Mowu paprawiŭ, pryhatawaŭ da
druku i wydaŭ koštam „Biełarus-
kaj Krynicy“ Ks.-Ad. St—ič.

WILNIA.

T-wo Wyd. „POGOŃ“, Druk. „PAX“, Ignacego 5.
1926.

Nihil Obstat

Petrus Kraujalis

Cen. libr.

25.III.1925.

Nihil Obstat quominus
imprimatur. 27.III.25.

† *Georgius*
Eppus Vilnensis.

Nr. 1200.

J. Ellert

pro Curiae Cancellario.

I A. 247. 173

SŁAUCO AD REDAKTARA —
WYDAUCY.

*Wialiki biełaruski drukar i pie-
rakładczyk światej Biblii z sta-
roj sławianskaj mowy na bieła-
ruskuju Franciszak Skaryna, ka-
tory żyú i pracawaú u paczatkú
XVI wieku, (1517 — 1519 h.
u Prazie Czeskaj i 1525 h.
u Wilni) i ad nadrukawańnia
praz katoraha pierszaj knihi u
Wilni „Apostał“, sioleta, kali
nasza kniżyca była napisana*

*i paczata drukawać, minula 400 hadou,—mieú zwyczaj da pieratłumaczanych Biblijnych knih da-
dawać, miż inszym, swaje prad-
mowy. U hetych pradmowach Fr.
Skaryna czasta wyrażaú metu
swajej pracy i znaczeńnie św.
Biblii dla duszy człaawieka.*

*Ab mecie i znaczeńni lubiú
jon hawaryć, szto pieratłuma-
czanyja na biełaruskuju mowu
światyja knihi majuć służyć Bo-
hu na sławu i Biełaruskamu
Narodu na karyść praz dobraje
hetych hnih zrazumieńnie.*

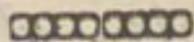
*Fr. Skaryna nazywaú świa-
tyja knihi „lustram życia na-
szaha”, „lakarstwam duchowym”,*

„paciechaj sumnym“. A najbolsz
jasna padczyrknuú jon znaczeń-
nie Światoha Pisańnia u prad-
mowie da knihi „Hioba“, dzie
tak kaža: ...„Ja Franciszak, Ska-
rynaù syn z Połacka, u nawu-
kach lakarskich doktor, wieda-
juczy toje, szto najwyszejszaj mu-
draściasz jość razwazańnie ab
śmierci, paznańnie samoha siabie
i razmyszleńnie ab żyćci budu-
czym, zahadaú drukawać” i h. d.

Woś-ža i my, wypuskajuczy
ú swiet hety malitwienik dla
Biełarusaù-Katalikoú, asnuty abo
biespasredna na swiatych kni-
hach, abo na tych piśmienni-
kach, jakija sami apiralisia na
ich-ža, — majemo na mecie Bo-

žuju sławu i dabro swajho na-
rodu, žadajuczy, kab nasza kni-
życa była jamu „lustram życia“,
„lakarstwam duchowym“, „pa-
ciechaj“ i aporaj u jaho adra-
dženskej padaroży.

Wilnia. 24.XII.25. Ks. Ad. St—icz.

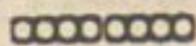

Muczaniuku za relihijnaje
abjadnańnie Uschodu z Za-
chadam św. Jozafatu, Archi-
biskupu Połackamu, hetu
pracu paświaczaju.

PRADŃMOWA.

Miły Bracie, Biełarusie! Kali
Boh pazwoliù nam dawać cześć
Jamu ù rodnaj mowie naszaj,
liczyù ja patrebnym złażyć woś
hetu kniżycu, kab prysłużycca
patrebam duszy twajej. Niachaj
nie zastraszyć Ciabie jaje for-
ma prostaja, ani jaje pachiby,
kali czasam jakija zakralisia,
ale niachaj serca twajo znojdzie
u jej myśli dobryja, katorymi
ùzniasieszsia ty szczyraj duszoj

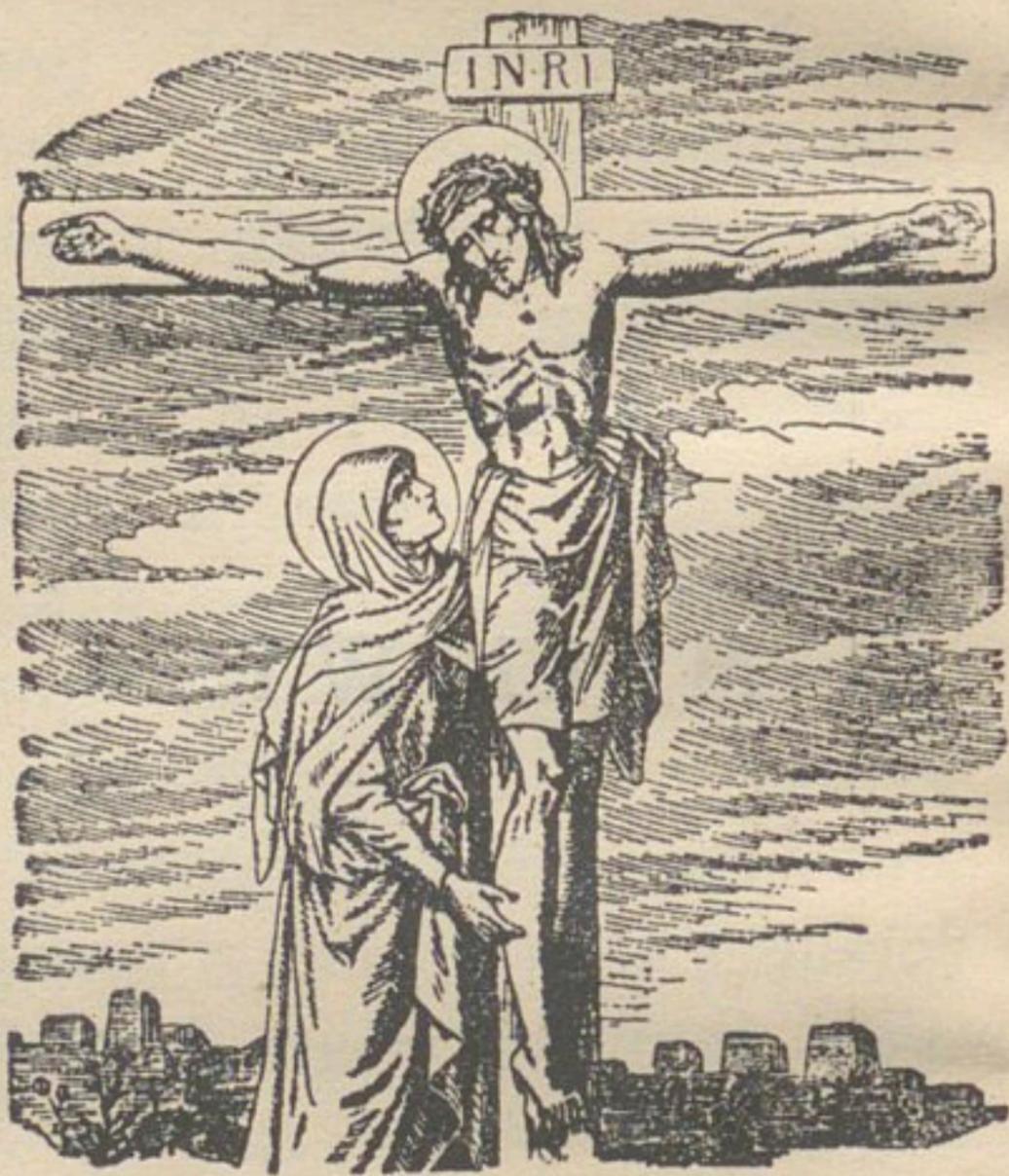
da Najwyszsza. Mo' słowa ja-
koje budzie wydawacca miensz
padchodnym, nia sumuj! Daść
Boh, szto jak staniem rodnaj
mowaj Jaho chwalici, buduć
i słoucy da taho hładziejszyja,
a ciapier dawolimsia tym, szto
majem. Piszuczy hetu kniżku,
mieù ja na mecie dać strawu
lohkuju strudżanaj duszy twajej
i pamahczy jej wyskazwacca prad
Boham słowam prostym, a pou-
nym tajnicznej hłybini. Twaryù
ja tut mała: daù toje, szto i sam
znajszou u piśmienstwie wialikich
pieśniarou myśli relihijnaj. Paz-
wol, o Boża, uzraści zierniatkam
hetym na niwie Twajej! X. K. S.

ČAŠĆ I.

MALITWY.

Ad

Malitwy ranišnija — (paciery).

Jak dzień začnieš, tak jaho i skončyš. Cani žyćcio swajo, cani kožnuju chwilinku. Kožnaja chwilina dana nam Boham z łaski. Boh daŭ nam čas da naprawy złoŭha, što ũ nas i z nas. Marnawańnie času, heta—hrech. Začni dzień malitwaj, choć i karotkaj, ale z serca idučaj.

*† U imia Ajca i Syna i Du-
cha Św. Amen.*

⊕ Boža, nie adkaży mnie Twaich daraŭ niabiesnych. O Boža, wybač mnie toje, što sahrašyŭ ja dumkaj, słowam, abo ũčynkam. Barani mianie ad maładušnaści i zakamianiełaści ser-

ca. Wybaŭ mianie ad usialakaj hrachowaj pakusy. O Boža, aświaci majo serca, zahidžanaje drenym pačućciom. O Boža, ja hrešny čaławiek, a Ty Boh miłaściwy: Ty znaješ maju słabaść — zžalsia nada mnoj. O Boža, pašli mnie na pomač Twaju łasku — prastaŭlaci świateje Imia Twajo!

O Chryste Jezu, Zbaŭca moj! Upišy mianie — słuhu Twajho — ũ knihu žyćcia i daj mnie śmierć ščaśliwuju. Boža moj, choć dahetul nie zrabiŭ ja ničoha dobraha prad Taboj, Ty ũspamažy mianie łaskaj swajej zrabici pačatak dobraha. O Boža, pakra-pi majo serca rasoju łaski Twajej. O, Waładaru nieba i ziamli, pomni mianie hrešnaha słuhu swajho ũ haspadarstwie swaim!

O Boža, pryjmi mianie, bo ja kajusia. Nie adstupajsia ad

mianie. Nia daj mnie ů napaść
złoha zwalicisia. O Boža, daj
mnie ślozy pakuty i pamiać na
śmierć. Daj mnie cnoty pako-
ry, čystaty, posłuchu. Daj mnie
ciarpliwaść, wialikadušnaść, ľa-
hodnaść. O Boža, zaľaży ů-wa
mnie korań dobraha i strach
prad Taboj u sercy maim. Nia-
chaj budu ja zdatnym lubici Cia-
bie z celaha serca i čynici zaů-
siody wołu Twaju. Barani mia-
nie ad ludziej sapsutych, ad du-
chaů niačystych, ad złoha paža-
dańnia. Boža moj, Ty ůsio ro-
biš pawodle swajej woli prad-
wiečnaj: niachaj-ža wola Twaja
spoůnicca nada mnoj hrešnym.
O, budź bahasľaůleny na wieki.
Amen. † *)

* * *

(*) Z pišmaů św. Chryzostama.

Pomni, o Dziewa Maryja
Najmiłaściwiejšaja, što ad wieku
niačuwana, kab toj, chto da Twa-
jej abarony ŭciakaje i Twajej po-
mačy prosić, — byŭ Taboju
apuščany. Za hetaj nadziejaj
idučy, o Dziewa nad Dziewy,
Maci Božaja, kliču Ciabie ŭ ma-
jej niadoli i jak hrešnik šukaju
Twajho zlitawańnia. O, Maci
Pradwiečnaha Słowa, nia ŭzhardź
maleńniem maim, ale pryjmi ja-
ho łaskawa! Amen.

* * *

Aniele Boży, Wartaŭničy moj,
mianie addanaha Tabie wolaj
Najwyšejšaha, ašwiaci, kiruj i
bieraży ad blahoŭha. Amen.

* * *

Ojča naš, katory jość u nie-
bie. Šwiacisia imia Twajo. Pryj-

dzi waładarstwa Twajo. Budź wo-
la Twaja, jak na niebie, tak i na
ziamli. Chleba našaha štodzien-
naha daj nam siańnia. I adpuś-
ci nam hrachi našy, jak i my
adpuskajem winawatym našym.
I nie ũwadzi nas u pakusu, ale
zbaŭ nas ad złoħa. Amen.

* * *

Prywitana budź, Maryja, poŭ-
naja łaski. Pan z Tahoju. Baha-
słaŭlena Ty miź žančynaŭ i ba-
hasłaŭlen płod ułońnia Twajho,
Jezus. Świataja Maryja, Maci
Boža. Malisia za nas hrešnych
ciapier i ũ časinu śmierci našaj.
Amen.

* * *

Wieru ũ Boha Ajca ũsioma-
hutnaha, Stwaryciela nieba i ziam-
li. I ũ Jezusa Chrystusa, Syna

Jaho adzinaha, Pana našaha.
Katory pačaŭsia z ŧwiatoha Du-
cha, naradziŭsia z Maryi Dzie-
wy. Zamučan pry Ponskim Pi-
łatu, ukryżowan, pamior i pacha-
wany. Zyjšoŭ da piekła, trecia-
ha dnia paŭstaŭ z umioršych.
Uzyšoŭ u nieba, siadzić prawa-
ruč Boha Ajca Ŭsiemahutnaha.
A dtul pryjdzie sudzić żywych
i pamioršych. Wieru ŭ ŧwiato-
ha Ducha. ŧwiaty Kaścioł Ka-
talicki, łučnaść ŧwiatych. Ad-
puščeńnie hrachoŭ. Z umior-
šych paŭstańnie. Źycio wiečna-
je. Amen.

* * *

Chwała Ajcu i Synu i Duchu
ŧwiatomu:

Jak było spradwieku, cia-
pier i zaŭsiody i na wieki wieč-
nyja. Amen. †

Malitwy wiačornyja.

Prad wiačornymi malitwami zrobiš karotki rachunak sumleńnia: ci nie zmarnawaŭ dnia, ci nia skryŭdziŭ kaho, ci nie zhrašyŭ Boha jakim słowam hidkim, abo myślaj niahodnaj, abo ŭčynkam škodnym. Ješli tak było, kajsia ščyra i pastanawi, što zaŭtra budzieš lepšym. Kali Boh pazwoliŭ tabie zrabić što dobraje, padziakuj Jamu i nie chwalisia nikomu.

P s a l m .

Zžalsia nada mnoj, Boža, pa wodle wialikaha miłaserdzia Twajho.

A pa mnahacie miłaserdzia swajho satry nieprawatu maju.

Najbolš abmyj mianie z nieprawaty majej i z hrechu majho ačyści mianie.

Bo nieprawatu maju ja znaju, a hrech moj prada mnoj zaŭsiody.

Tabie Adzinamu ja zhrašyŭ
i zło prad Taboj učyniŭ, kab
apraŭdaŭsia Ty ŭ słowach swa-
ich i pomściŭ, kali sudzić budzieš.

Bo woś ja ŭ nieprawotach
začaty i ŭ hrachu radziła mianie
maci maja.

Bo woś Ty praŭdu palubiŭ;
niaznana je i tajna je mudraści
Twajej abjawiŭ mnie.

Akrapi mianie hizopam i ačyš-
čan budu; abmyješ mianie i śnie-
hu bialejšym stanu.

Słuchu majmu dasi radaść
i wiasielle i ŭradujucca pakorny-
ja kości.

Adwiarni twar Twoj ad hra-
choŭ maich i ŭsie nieprawoty
maje ačyści.

Serca čystaje stwary ŭ-wa
mnie, Boža, a ducha prostaha ad-
nawi ŭ nutroch maich.

Nie adkiń mi nie ad ablič-

ča swajho i Ducha Twajho świa-
toha nie adbiary ad mianie.

Wiarni mnie radaść zbaŕleń-
nia Twajho i ducham waładar-
nym utwiardzi mianie.

Pakažu niawiernym darohi
Twaje i biazbožnyja da Ciabie
nawiernucca.

Ścieraży mianie ad krywa-
wych dzieł, Boža, Boža zbaŕleń-
nia majho; chwalić budzie jazyk
moj sprawiadliwaść Twaju.

Panie, adčyni wusny maje:
apawiašćać buduć chwału Twaju.
Bo kali-b Ty chacieŭ afiary, ja
daŭ-by; ale z daraŭ rad Ty nia
budzieš.

Afiara Bohu duch pakutny;
sercam zbalełym i pakornym Boh
nia ŭzhardzić.

Paščašliŭ, Boža, łaskaj Twa-
jeju Syjon i niachaj zbudujucca
ścieny Jeruzalem.

Tady rad budzieš z afiary spraw-
wiadliwaj, i z prynosu, i z daraŭ; ta-
dy pałożać na aŭtar Twoj żywiny.

* * *

O, Dziewa Pračystaja, Maci
Jezusa, maja Zastupnica Łaska-
waja! Paručajusia Twajej apiecy i
cełaj istotaj majej addajusia Ta-
bie. Barani mianie, Dobraja Ma-
tuchna, ad pakusaŭ šatana i cia-
lesnaj napaści i wyprasi łasku ũ
Najmilejšaha Syna ahladaci i sła-
wić Boha na wieki wiečny.

Miej zlitawańnie, o Boža, nad
dušami maich baćkoŭ, bratoŭ, sio-
straŭ, swajakoŭ i nad dušami tych,
što zyšli z świetu ũ nadziei na żyć-
cio wiečnaje. Wiečny supakoj daj
im, o Panie, a światło biazustan-
naje niachaj im świecić; niachaj
adpačywajuć na wieki. Amen.

Ojča naš... Prywitana budź...

Wieru... Chwała... †

RAZMYŠLEŇNI NA KOŽNY DZIEŇ TYDNIA.

Dobra zrobiš, moj miły Bracie, kali myśl swaju kožnaha dnia zrańnia — abo i zwiečara — skupaješ u čystaj krynicy praŭdy Božaje. Pry razmyśleńni, kab jano było dušy twajej karysnym, zbudzi spakojnym, ale mocnym aktam woli ũsiu swaju tworčaść, kab addać Bohu čeść wysokaj dumkaju, čystym pačućciom, žywym słowam. Tuju myśl, što razbudzić silniej duch twoj, zapamiataj na ceły dzień, kab ušciaž być čujnym i pracawitym.

Niadziela.

Razmyśleńnie ab trywałaści dušy.

Zasnowa.

Prypomni sabie, što Boh — Istota Wiečnaja, Usiemocnaja — widzić usie tajnicy dušy twajej. Budź pakornym prad mahut-

našciaj Jaho. Kajsia, kali byŭ niawierny woli Jahonaj. Swaju kwołuju malitwu afiaruj dzieła Jaho chwały, — prosiačy, kab dała karyść dušy twajej.

Zmiest.

1. Boh, Tworca Pradwiečny, aktam woli swajej pryzwaŭ mianie da bytawańnia, nadzialajučy padabienstwam da Siabie:

dajeć mnie wolu — žyć;
rozum — zdabywaci praŭdu;
serca — lubici dabro i charastwo.

Niezależnaj wolaj swajej ja maju adbić na sabie abraz Boży, zakrapić jaho: upadobnicca życiom swaim Bohawi. Dapamoža mnie ŭ hetym Syn Boży Chrystus, katory źjaŭlajecca daskanalnym uzoram čaławieka, što jad-

naje ů sabie boskuju i ludzkuju naturu ů wadnej asobie Boha-Čaławieka.

2. Boh, udzierżywajučy mianie pry bycie, dajeć wiečnuju trywałaść dušy majej: nieśmiarotnaść. Ad mianie zależyć—być wiečna ščaśliwym na ůłoŋni Božym, abo wiečna razłučanym z metaju cełaha žyćcia majho. Sam ja žyćciom swaim zapišu siabie ů lik aniołaů, abo šatanaů. Tak dyktujuć nam usie abjawy Božyja i pračućcio cełaha rodu ludzkoha.

3. Što kaža u hetaj sprawie rozum ludzki i Duch Boży? Čaławiek żywieć na świecie, kab dajsci žyćcia Božaha. Patoje Boh stwaryů i aniołaů, daůšy im čas proby. Tolki im u adwiečnej Prazornaści swajej nia daů pa ůpadku adkupleńnia. Bo čym wyšej-

šy ůzlot, tym nižejšy ůpad. Jak-
ža ščašliwy čaławiek, što pačuů
słowa Praůdy adwiečnaj: „Chto
wieryć Mnie, chacia-by i pamior:
žyć budzie... Ja z umioršych paů-
stańnie i žyćcio“.

Refleksija.

Jaki moj pahlad na žyćcio
wiečnaje i čamu ja tak ab he-
tym думаć bajusia: hdzie pryčy-
na? Boža, pryjdzi mnie na pomač!

Wywad.

„Niespakojnaje serca majo,
o Boža,
„Až pokul znajdzie spačyn na
ůłońni Twaim.

Paniadziełak.

Ab prawie Staroha i Nowaha Zakonu.
(Mat. 5).

„Sapraůdy kažu wam: ka-
li sprawiadliwaść waša nia

budzie bolšaju, jak wučo-
nych i faryzejaŭ, nia ŭwoj-
dzicie ŭ waładarstwa nia-
biesnaje“.

Prawa asoby: żyćcio.

1. Wy čuli, što skazana ŭ
Starym Zakonie: „Nie zabiwaj; a
chto-b zabiŭ, toho čakaje sud“.
A Ja wam kažu, što koždy, chto
hniewajecca na brata swajho, ta-
ho čakaje sud; a chto-by skazaŭ
bratu swajmu: „niahodnik“, toho
čakaje Najwyšejšy Trybunał; a
chto-b skazaŭ: „biazbožnik“, ta-
ho čakaje piekła ahniowaje. Ka-
li woś pryniasieš afiaru na aŭ-
tar, a tam prypomniš sabie, što
brat twoj maje niešta proci cia-
bie, pakiń tam prad aŭtaram
afiaru swaju, a jdzi pahadzisia
piarwiej z bratam swaim, a tady,
wiarnuŭšysia, złaży afiaru swaju.

Prawa hatunku: rozmnažeńnie.

2. Wy čuli, što skazana ũ Starym Zakonie: „Nia čužałož“. A Ja wam kažu, što kožny, chto prahawita hladzić na žančynu, ũžo sčužałožyŭ ũ sercy swaim... Skazana tak-ža: „Chto choča addalić žonku swaju, niachaj jej daść list razwodu“. A Ja wam kažu: z wyniatkam raspusty, kožny, chto addaliŭ-by žonku swaju, stajecca pryčynaj jaje čužałožnaści; a chto-b z addalenaj ažaniŭsia — čužałožnik.

Prawa adnosna praudy.

3. Wy čuli tak-ža, što skazana ũ Starym Zakonie: „Nie prysiahaj falšywa“. A Ja wam kažu: zusim nie prysiahajcie: — ani na nieba, bo jano tron Boha, ani na ziamlu, bo jana pad-

nožak stop Jahonych; ani na Jeruzalem, bo jość miestam wialikaha kniazia; ani na hołaŭ swaju nie prysiahaj, bo nia možaš wałaska adnaho biełym učynici, abo čornym. Ale mowa wašaniachaj budzie „tak, tak“ — abo „nie, nie“.

Prawa adnosna hramady.

4. Wy čuli, što skazana: „Woka za woka, a zub za zub“. A Ja wam kažu: Nie spraciŭlajcie-sia ŭporysta bła homu; ale kali chto ŭdaryć ciabie ŭ prawuju ščaku, nastaŭ i lewuju; a chto-b dziela saročki chacieŭ wadzić ciabie pa sudoch, adstupi jamu j wopratku; a chto-by prymušaŭ ciabie na tysiaču šahoŭ, idzi z im i dalej. Wy čuli, što skazana: „Lubić budzieš bližniaha swajho, a nienawidzić woraha swajho“.

A Ja wam kažu: Lubiecie worahaŭ wašych, rabiecie dobra tym, chto was nienawidzić, i malicie-sia za tych, što was prasledujuć i znieważajuć.

Nia sudziecie, kab samym nia być sudžanymi. — Nia kidajcie taho, što świateje, sabakam, a perłaŭ wašych prad świńmi, kab nie pataptali nahami swaimi. — Rabiecie druhim toje, što choćacie, kab wam rabili.

U hetym uwieś Zakon i Pra-roctwy.

Aŭtorak.

Ab čystaj myśli i dobroj woli.
(Tamaš a Kempis).

1. Na dwuch kryllach uzno-sicca čaławiek nad hetym świe-tam: prawatoj dy čystatoj. Pra-wata maje być u chacieńni, čys-

tata ů pačuwaŋni. Prawata im-
kniecca da Boha, čystata znacho-
dzić Jaho i radujecca. Nijakaja
sprawa nia budzie tabie ciazka-
ja, pakul budzieš swabodnym ad
hrešnych nachilaŋ. Kali da ni-
čoha inšaha, jak tolki, kab byŋ
ty miły Bohu dy karysny bliž-
niamu, nia budzieš imknucca dy
šukaci — tady ŋnutranaju swa-
bodaju budzieš karystacca. Ka-
li-b serca twajo było prostaje,
tady ŋsieŋkija twory byli-b lu-
stram žyćcia i knihaju šwiatoje
nawuki. Niama tworů takoha
maleŋkaha dy blaheŋkaha, jaki
nia wykazwaŋ-by dabratu Boha.

2. Kali-b ty ŋ samym sabie
byŋ dobry i čysty, tady lohka
ŋsio bačyŋ-by dy rozumieŋ. Čys-
taje serca nieba i piekla prani-
kaje. Kožny sudzić ab rečach

jaŭnych tak, jaki sam jość u sercy. Kali jość sapraŭdy radaść na ziamli, dyk maje jaje čaławiek čystaha serca. I kali dzie jość turbota i złybiada, najlepš wiedaje heta błaŭhoje sumleńnie. Jak zialeza ũ ahni hub!aje iržu, a pačynaje zihacieć dy čystaje ro-bicca — tak i čaławiek, kali ũsim sercam da Boha zwierniecca — kidaje swaje zahany i zusim pieramienijaicca.

3. Kali čaławiek pačynaje stynuć, tady pałochajicca na't maleńkaje raboty i achwotna pryj-maje zmannyja radaści. Kali-ž pačynaje sucelna siabie pierama-hać i mužna jści šlacham Bo-žym, tady mała zvažaje na toje, što raniej maniłasia jamu być nadta ciažkim.

Sierada.

Jak možna ũtrymacca ũ dobrym
namiery.

(Rodrycius).

1. Źyćcia duchowaha nastaŭ-
niki woś jakim pryraŭnańniem
pakazawajuć, jak swaje sprawy
što-raz daskanalniej spaŭniać pa-
trapim. Fizyk paznajeć wyhlad
i raźmier rcčaŭ, nie źwiartajučy
ŭwahi na ich istotu, bo choć-by
istota była najwartaŭniejšaj, nia
źmienić ich dziejańnia. Našym
abawiazkam: šukać usiudy woli
Božaj; nie zwažajma na prad-
miet učynkaŭ našych, bo ũsio-
roŭna, ci nam hetki, ci inšy za-
had dany; wažna, kab wolu Bo-
žuju adhadać i spoŭnić jaje ũsiu-
dy i zaŭsiody. Światy Bazyl z
słoŭ św. Paŭły wywodzić takuju
nawuku: „Źyćcio i ũsie sprawy

chryścijanina adnu metu majuć —
chwału Boha“. — Ci jaścio, ci
pjicio, abo što inšaje robicie —
usio dziela chwały Božaje.

2. Zbaŭca Jezus strudžany
prysieŭ nad studniaj Jakuba, a
wućni pajšli pa strawu ũ miesta.
Jak wiarnulisia, znajšli Jaho ũ
hutarcy z samarytankaj. Skaza-
li Jamu: „Rabbi, jeź!“ . A Jon ad-
kazaŭ: „Maju Ja strawu na spa-
žytak, ab jakoj wy nia wiedaje-
cie“. Hamanili tady wućni pa-
miź saboj: „Abo Jamu chto pry-
nios jeści?“ Nie, ale pasłuchajcie:
„Moj nakorm — kaža Chrystus —
spaŭniaci wolu Taho, chto pa-
słaŭ Mianie“. Chaj-ža i dla cia-
bie nakormam takim budzie wo-
la Božaja. Ci wučyšsia, ci dru-
hich wučyš: nia šukaj pryjemnaś-
ci ũ samym zdabywańni nawu-
ki, abo ũ nawučańni, ale niachaj

spažywam twaim służyć taja radaść, što ũ-wa ũsimčysta spaũniaješ wolu Boha. Tak-sama i ũ zaniaćciach chatnich: ci šyješ, ci dahladaješ chworych, ci kala haspadarki pracuješ — maješ takuju samuju zasłuhu, jak i tyja, što wučać, abo ũradujuć, bo ũsie roũna wolu Božuju spaũniajuć. I ũ sercy i na wusnach mieć treba zaũsiody takija słowy: „O, Boža, rablu heta dla Ciabie, dziela Twajej chwały, dziela spadabańnia Twajho“. Budźma wiernymi takomu prakanańniu, a ũ kancy ũsio spoũnić patrapim. „Z dobrej wolaj słužačy Bohu, a nia ludziam“, budziem radawacca, bo wolu Boha luba spaũniaci.

Čačwier.

Ab Apošniaj Wiačery.

(Pawodle Ewanhielii).

1. Pierad dniom światej Paschi, wiedajučy Jezus, što nadyjšła hadzina Jaho, kab pierajści z hetaha świetu da Ajca: ŭmiławaŭшы swaich, što byli na świecie, da kančatku ich umiławaŭ. Kali-ž pryjšła hadzina, zaniaŭ miejsca za stałom, a dwanaccać apostalaŭ z im. I skazaŭ im: „Z pažadaniem wialikim čakaŭ Ja hetu Paschu spażywać z wami, piarwiej čym ciarpieć budu. Pašla naliwaje wady ŭ načyńnie i začynaje myć nohi wučniam. Zasiaŭшы iznoŭ za stałom, pramowiŭ da ich: „Wiedajecie, što ŭčyniŭ Ja wam? Wy mianie nazywajecie Wučycielem i Panam, i dobra kažacie, bo tak jość. Ka-

li woś Ja, Pan i Wučyciel, abmyŭ nohi wašy, to i wy pawinny adzin druhomu nohi abmywaci. P'rykładam pasłužyŭ wam, kab padobna, jak Ja ŭčyniŭ wam, tak i wy čynili.

2. I kali jany wiačerali, uziaŭ Jezus chleb, dziakawaŭ, bahasławiŭ, łamaŭ i dawaŭ wučniam swaim, kažučy: „Biarecie i ježcie: heta jość cieła majo, katoraje za was dajecca; heta čyniecie na pamiatku maju. Tak-ža i kielich pad kaniec wiačery ŭziaŭšy, padziaku ŭčyniŭ i daŭ im sa sławami: „Pijcie z hetaha ŭsie. Bo heta jość kroŭ maja Nowaha Zakonu, katoraja za mnohich budzie pralita na adpuščeńnie hrachoŭ“. I pili z jaho ŭsie.

3. Jezus tady ŭzrušany ducham, zajawiŭ im: „Sapraŭdy kažu wam: adzin z was mianie wy-

daść“. Hlanuli ũsie adzin na dru-
hoha ũ sumniwie, ab kim hawo-
ryć? I strywožanyja wielmi pa-
čali pytacca: „Niaŭžo ja, Panie?“
A Jon adkazaŭ: „Chto ũmačyŭ
ruku sa mnoj u misie, toj mia-
nie zradzić“. Syn čaławiečy jdzie,
praŭda, pawodle taho, što ab Im
napisana; ale hora tamu čała-
wieku, praz katoraha Syn čała-
wiečy budzie wydan: lepiej by-
ło-b jamu, kab jon na świet nie
radziŭsia!...

Piatnica.

Ab Afiary Imšy ũwiatoj.

(Z pišmaŭ Ks. Wjanneja).

1. „Ad uschodu sonca aŭ da
zachodu wialikaje Imia majo miŭ
narodaŭ: a na koŭnym miescy
pašwiačajecca Imieńniu majmu

Afiara čystaja, bo wialikaje jość Imia majo miży narodaŭ — kaža Boh". Słowy hety praroka Malachija najwyrażliwiej tasujucca da času chryścijanstwa. I sapraŭdy, ad času Wybaŭleńnia ziamla cełaja jość światyniaj, u katoraj adbywajecca zaŭsiody Afiara Kalwaryi, ŭznoŭlenaja praz tysiačy afiarnikaŭ na čeść Najwyšejšaha. Heta afiara tak niawysłoŭna čystaja, daskanalnaja, što maje swaju wartaść nawat tady, kali spraŭlajuć jajerukiniahodnyja. Jezus stanovicca na miesca ludziej hrešnych, kab addać Bohu čeść naležnuju Jaho Majestatu i wymalić jaho miłaściwaść. Imša świataja zależyć na słowach konsekracyi, Afiara świataja na aŭтары jość tej samaj Afiaraj, katoraja adbyłasia raz u Wialikuju Piatnicu na Kalwaryi. Cełaja róż-

nica jość u tym, što na Kalwaryi Jezus Chrystus afiarawaŭsia sposabam widomym — heta značyc, što hetu Afiaru bačyli wačami cieła, — i dalej, što afiarnikami byli złydni, i što kroŭ tam była pralita. U Imšy św. Jezus Chrystus afiarujecca rukami duchoŭnika, sposabam niawidomym i niakrywawym.

2 Čaławiek, twor Boży, pawinien mieć wialikuju padziačnaść za byt swoj i za ŭsio, čym waładzieje; a jznoŭ koždy hrešnik abawiazan da afiary pakutnaj. I zatoje ŭ Starym Zakonie kožnaha dnia składałasia mnoha afiaraŭ Bohu. Ale henyja afiary z żywioły nie mahli mieć naležnaha naznačeńnia: Bohu ad čaławieka patrebna była Afiaara mnoha čyściejšaja i samoj siabie świedamaja. Hetaj Afiaraj, što

moža zdawolić Božaje damahań-
nie, jość sam Jezus Chrystus,
Boh roŭny Aycu, — čaławiek roŭ-
ny nam. Jon heta što dzień
afiarujecca na autaroch našych
tak, jak kaliści afarawaŭsia na
Kalwaryi. Praz heta afiarawań-
nie samoha siabie Jezus Chrys-
tus, Pan naš, addaje Bohu čeść,
katoraja należycca Stworcy ad
tworaŭ i wypłačwaje Jamu za
hrachi ludzkija. Jezus Chrystus,
staŭšysia pasiarednikam miž Bo-
ham i ludźmi, praz Afiaru swa-
ju wyprašwaje nam usie patreb-
nyja łaski, a jak afiara padziač-
naja, addaje Bohu padziaku, ka-
toraja Jamu ad nas należycca.

3. Chočaš paniaćcie mieci
ab Imšy św.? Adkažu tabie sła-
wami św. Jana Chryzostama:
„Imša raduje ceły dwor niabiesny,
prynosić patolle ŭsim dušam čys-

cowym, ssyłaje na ziamlu ũsie bahastaŭleńnia, daje Bohu bolejš pašany, čym usie ciarpjeńnia mučanikaŭ, čym pakuta ũsich pustelnikaŭ, čym ślozy ũalu, wylityja ad pačatku świetu aŭ da jaho kanca“. Kali dachodzić budzieš pryčynu hetkaj wysokaj wartaści, to znajdzieš adkaz prosty. Imša św. jość Afiaraj Boha samoha. Widziš z hetaha, što Imša św. maje wartaść biazmiernuju.

Subota.

Ab Dziewie Maryi i Maci Boŕaj.
(Z adnaho naboŕnaha pišmiennika).

Kali dawaŭ Boh niekali zahad być čaławieku sprawiadliwym, jak sam sprawiadliwym jość, moh čaławiek ŕalicca: Panie, jak-ŕa mahu ja našledawać Ciabie

ŭ sprawiadliwaŭci, kali nia widžu Ciabie, a žyćcia nia znaju Twajho? Byccam adkazwajučy na hety zakid, Boh Syna swajho na ziamlu prysłaŭ, kab Jon, pry-
niaŭšy naturu ludzkuju, żyŭ miž ludziej i staŭsia im uzoram žyćcia. Ale i ciapier čaławiek moh natakać. Ach, Boža, dziakuju Tabie za ŭzor žyćcia, katory daŭ mnie ŭ asobie Chrystusa Synie Twaim; ale-ž ci ja zdaleju naŭledawać Jaho, kali Jon usiemocny i ŭwiaty, a ja lichi j hrešny? I hetaj skarzie čaławieka Boh spahadaŭ, bo daŭ jamu ŭzor inšy, u katorym cnoty Chrystusa wyrazna značny: biez dadatku boskaŭci Chrystusawaj z adnaho boku, a sapsutaŭci našaj—z druhoha. Hetakim uzoram daskanalstwa joŭć Maryja, Dziewa Naj-

świaciešaja. Jana jość kazaŭ-by najwiarniejšym adbićciom Jezusa Chrystusa. U Joj cnoty Chrystowy niezraŭnanym światłom świeciać. U Piśmie światym piša, što na pačatku stwaryŭ Boh dwa światły i ŭstanawiŭ ich na firmamencie nieba, „kab świecili nad ziamloj i dzialili świetłaść ad ciemry“; światło bolšaje nazwana soncam, a mienšaje miesiacam. I ŭ świecie duchowym, u kaściele ducha, widzim światły dwa padobnyja: sonca, heta — Jezus Chrystus, miesiac — Dziewa Maryja. Sonca maje światło swajo, miesiac biare jaho ad sonca; Chrystus Sam z Siabie świetłaść; Maryja światło swajo — łasku, światłość, chwału — biare z Chrystusa. Sonca nia tolki świecić, ale i hrejeć; mie-

siac tolki šwiecić; padobna Chrystus — i zbaŭlaje i sudzić; Maryja zbaŭlaci tolki pamahaje. Charošy sonca kasuli, ale zašmat silny na słabyja wočy; naadwarot — światło miesiaca, choć nia tak jasnaje, ale dla woka milejšaje. Pryhoży cnoty Chrystusa, ale dla słabaści našaj nia tak dastupny, bo heta cnoty Boha-Čaławieka; nie raŭnujucca da ich swajej jasnaściu cnoty Maryi, ale zatoje bolejš padchodziać słabaści našaj. Nakaniec, jak miesiac światłom swaim najbojš blizki da sonca i hetak maje pieršaje miesca miž usimi zorami, tak Maryja światłaścij swajej da Chrystusa najpadabniejšaja i űsich űwiatych pierawyšaje; što ű űwiatych było daskanalnaje, toje ű Maryi było mnoha daskanalniejšym. „U Joj

jašnieje ciarpliwašć Hioba, moc Mojžeša, wiera Abrahama, čystata Jozefa, pakora Dawida, rozum Salomona, nabožnašć Eljaša, dziawočošć niawinnych, mužnašć niesprawiadliwa mučanych, haračašć apostalskaja, mudrašć ajcoŭ šwiatych, afiarnašć pakutnikaŭ Božych. Jana jošć najdaskanalniejšym tworam Boha. I tak być pawinna, kali Jana wybranaj była Matkaju Syna Božaha. Jako je-ž, pytaju, moža być charastwo, jakaja cnota, jakoje daskanalstwa, jakaja łaska, jakaja chwała, katoraja nie naležycca Božaj Matuchnie-Maryi? Razwiažy zwiazki myšli swajej, pušci krylla rozumu swajho: staŭ sabie ũ dušu Dzewu najčyšćiejšuju, najmudrejšuju, najpryhažejšuju, najpakarniejšuju, najłahadniejšuju, poŭnu-

ju łaski, świałości, jasnuju ũsimi
cnotami, usimi darami bahasłaŭ-
lenuju, Bohu najmilejšuju... Jak
možaš, tak słaŭ Jaje. Adnak
wyšejšaj sławy hodna heta Pračy-
staja Dziewa nad Dziewy!

MALITWY ŚWIATOČNYJA.

Świata służyć adpačynkam dušy i cieła. U adpačynku nabirajem świeżych sił. Siłaj ducha — malitwa. Siłaj cieła — dobraja strawa, pawietra, sonca. Świata starajsia tak prawiaści, kab duch twój nabraŭ świeżaj achwoty da służby Bożaj, a cieła da pracy budniaj. Treba światam malicisia lepiej i bolš, kab uprasić łaski ũ Boha na tydzień ceły. Treba i zabawicca rozumna, kab razwiesialicisia i zabyci štodzienny trud. Kali ty zdarou, — pomni, što maješ abawiazak słuhać Imšy św., a kali nia možaš pajści da kaścioła, pamalisia ũ chacie padčas nabaženstwa. Možaš naprykład admowić ražaniec, abo litaniju jakuju, abo rozmyśleńnie adprawić, abo pabożna i razważna adčytać malitwy imšalnyja.

Malitwy padčas Imšy św.

„Z kožnaj Imšy św. možam
mieci tuju samuju karyść, jaku-
ju Chrystus wysłużyŭ nam u Wia-
likuju Piatnicu praz śmierć swa-
ju kryżowuju“.

(św. Tamaš z Akwinu).

Intencyja.

☉ Boža Miłaściwy! Pryjmi
afiaru Syna Swajho, u jakoj pra-
liŭ Jon za nas da apošniaj kapli
kroŭ swaju darahuju. U złučeń-
ni z Taboj, o Chryste, składaju
hetu afiaru rukami kapłana z
toju dumkaju, jakuju mieŭ Ty
Sam, Jezu Miły, kali kanaŭ za
hrachi świetu i maje. Złučajučy
dumki maje z Twaimi, o Chry-
ste Jezu, budu raspamiatawać
apošnija chwiliny życia Twajho,
budu wučycisia ciarpieć u śled
za Taboj.

○○○○○○○○

Časć I. Ad Pačatku da Afia-
rawańnia, kali pieršy raz zwo-
niać. Možna malicca stojačy.

J e z u s a b m y w a j e n o -
h i A p o s t a ł a m . O , Z b a ů -
c a N a j m i l e j š y ! A b m y j d u š u m a j u
z u s i e ů k a j p l a m y h r e c h u , a č y ś c i
p a č u ć c i o m a j o , p a ś w i a c i j a h o , k a b
m o h j a z ł u č y c i s i a z h e t a j a f i a r a j
ś w i a t o j , k a t o r u j u S a m a f i a r a w a c i
m a j e š n a A ů t a r y p r a z d u c h o ů n a -
h a a f i a r n i k a , s ł u h u T w a j h o . M a -
r y j a , M a c i B o ů z a j a i m a j a Z a s t u p -
n i c a , ś w i a t y J a n i e , ś w i a t a j a M a h -
d a l e n a , u p r a s i e c i e a d B o h a d l a
m i a n i e t y j a p a č u w a ů n i , j a k i j a
w a s a ů y ů l a l i p r y k r y w a w a j a f i a r y
n a K a l w a r y i .

* * *

C h r y s t u s u H e t s e -
m a n i . U w a ů a j , d u š a m a j a , n a
B o h a ů u r b a m i p r y b i t a h a , p o t a m

ablitaha i krywioj, twaram na
ziamlu pachilenaha. Jon płača
za twaje hrachi... i ty płač z Im
razam, molačy, kab daŭ Jon spa-
znać tabie hańbu hrechu i nia-
hodnaść čaławieka.

* * *

Z r a d a J u d a š a . O moj
Jezu, kolki-ž razoŭ ja praz hrech
wyraksia Ciabie, pryjaciela najmi-
lejšaha i ajca łaskawaha: nawat
i ŭ tym časie, kali prad ludźmi
wydawałasia, što ja wierny Ta-
bie. Daruj mnie tak, jak i nia-
wiernamu apostalu swajmu, kali
toj wyrakaŭsia imieńnia Twajho.
Lepš užo mnie ŭmierci, čym
zapradaci praz hrech Ciabie, Bo-
ha majho.

* * *

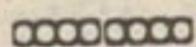
C h r y s t u s p r a d K a j-
f a š a m . Ty wiedaŭ dobra, o

Jezu, što pryznaŭšy siabie Boham prad Kajfašam, nia minieš hniewu jaho i pryhaworu śmierci. Wučaš mi znie praz heta, što nia treba nikoli bajacca wyznawać praŭdu. Ja budu śmieła pryznawacca, što wieru Tabie i prawa Twajo pryznaju. O Zbaŭca moj! Ja chacieŭ-by być adnym z tych, katorych prad Ajcom swaim u niebie za swaich pryznaješ, a katoryja nia wyraklisia Ciabie prad ludźmi. Pamaży-ž mnie, o Chryste!

* * *

A d Kajfaša da Piłata. Piłat pytajecca: „Što heta praŭda?“ i zara adchodzić, kab nie paćuć Twajho Boskaha słowa. A kolki-ž ludcoŭ nie dajšo da pannańnia Ciabie, bo praŭdy bajacca Twajej i abminajuć čymchutčej hołas Boży! I ja sam, ci'zaŭsio-

dy staraŭsia sercam adhadać Cia-
bie, pawieryć, palubić? Ci-ž lublu
razmyšlaci ab cudoŭnym žyćci
Twaim? Ci-ž starajusia čućcio
majo, słowa, i čyn moj budawać
na prawoch Twaich? Ci-ž stojka
šukaju sprawiadliwašći Twajej?
Zžalsia nada mnoj, Chryste!

Čaść II. Ad Afiarawańnia da
Kanonu, kali druhi raz zwoniać.

C h r y s t u s p r a d H e-
r a d a m . Jezus, Syn Boży, za-
maŭčaŭ prad Heradam — ras-
pušnikam. Heta mo' pieršy byŭ
čaławiek, prad katorym Chrystus
nie chacieŭ pramowić, — kab
pakarać hrešnuju jaho cikaŭnašć
i pryhanić ahidu žyćcia jaho
raspusnaha. Jezu, pramaŭlaj da

mianie zaŭsiody dumkami űwia-
tymi, nie zwaŭajučy na hreűnaűć
maju!

* * *

Chryűtus bičawany.
űto za styd i bol dla tak čyűtaj
asoby Jezusa! Zniawaŭyli Jaho
prad natoŭpam rasűalełych lu-
dziej, razdziawajučy i bjučy biaz-
litosna. Chryűtus cierpić za ma-
ju biasűtydnaűć — sam niawin-
ny, biez najmienűaj plamki hre-
chu. O Boŭa, usie swaje ciar-
pieńni i ja afiaruju za űsich,
űto raspustaju siabie hańbiać.

* * *

Piłat abmywaje ruki.
Jak pałachliwy Piłat, tak i ja
mo' niaraz łhaŭ sam prad saboj,
kab apraŭdać siabie? A Boh-ŭa
čytaje ű sercy ludzkim. Ačyűci,

o Boža, mianie ad hańby, kab
čysty i biazwinny ŭznasiŭ ja da
nieba wočy swaje!

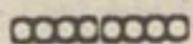
* * *

E c c e h o m o ! (Wo čała-
wiek!) Niekali stanu ja prad
Boham na sud. „Wo čaławiek, wo
jaho žyćcio!“ — skaža moj Sudź-
dzia Najwyšejšy. O Jezu, chto-ž
z hrešnych wydziaržyć na sabie
Twoj zrok hniewu za zmarna-
wańnie daraŭ Twaich? Budź-ža,
o Jezu, dobrym dla mianie ŭ tuju
strašnuju hadzinu!

* * *

N a r u h a n a t o ŭ p u . „Kry-
žuj Jaho, kryzuj!“ — woś straš-
ny kryk narodu, katory niadaŭ-
na spatykaŭ Chrystusa jak Me-
syjaša. Zmiennaść serca ludzko-
ha, sapraŭdy, nia maje hranic.

Siańnia: „Hozanna!“ — a zaŭtra:
„Kryžuj!“ Woś zapłata niazdzier-
žanaj nienawiści za haračuju mi-
łaść. O, ſwiataja Afiara za hreš-
naje ludstwo! Jak-ža serca Twa-
jo musiła ſcisnucisia na heny
dziki hołas ſalonych, ačmučanych
ludziej. I jaki-ž ja ſalony, kali
paznaŭšy praŭdu Twaju, jašče
maju prywyčnaść da hrechu!

Čaść III. Ad pačatku Kano-
nu da Komunii. (Treba klenčyć).

J e z u s p a d k r y ž a m .
O Boža, chto apiša tuju strašnu-
ju chwilinu, kali wydan bvŭ pry-
sud ſmierci na Syna Twajho
Najmilejšaha! Pad ciažaram kry-
ža Chrystus idzie na Holhotu,
chistajučysia ad źniamohi pašla
biazlitosnaha bičawańnia i źnia-

wah roznych. Jak-ža strašnym koštam zbawiŭ nas Jezus, koštam swajho žyćcia maładoha: krywioj i śmierciaj. O, Jezu-Chryste-Boža, pazwol i mnie, biednamu dziciaci Twajmu, iści śledam krywawym Twaim!

* * *

Jezusa da Kryža pryb iwajuć. Ach moj Boža, malitwa maja, heta — hołas krywi i śloz Twajho Syna: nie adkinieš jaje. Tuju kroŭ ran Jahonych, tyja ślozcy Jaho wačej: usio afiaruju Tabie za suspolnaść katalickuju, za Ajca Światoha, za biskupaŭ i kapłanaŭ, za parafiju našu, za siamju maju i za ceły narod biełaruski; za maich pryjacielau i za worahaŭ tak-ža; za tych, chto prasiŭ majej malitwy. Boža, budź miłaściwym świetu cełamu!

Jezus na Kryžy. Afia-
ra krywawaja z kryža! Swiataja
Hostyja Autara! Čeść Tabie, Chry-
ste, z usich sił dušy majej! Ser-
ca majo da Ciabie naležyć. „Ka-
li budu padwyšan, paciahnu za
saboj usich“, — woś słowy Twa-
je. O Jezu, byt moj i žyćcio
majo addaju Tabie. Paciahni za
saboj świet ceły swajej strašnaj
afiaraj. Pryjdzi waładarstwa
Twajo!

* * *

Jezus molicca z kry-
ža. O Jezu, raspiaty na drewie
kryžowym! Ty j ů apošniaj chwi-
linie nie zabyšsia malicca za nas
„Ojča, wybač im, bo nia wie-
dajuć, što robiać“. Miej litaść
nad tymi, što ů prywiaznaści da
hrechu adyšli na świet toj i cier-

piac balučaje ačyščeńnie. Zmienš
bol ich i wyzwal tych, što cier-
piac moža z majej pryčyny.

* * *

Siem sloŭ z Kryža.
„Ojča, wybač im“... Nia pa-
miataj, Boža, prawiny našaj i aj-
coŭ našych i nie rabi pomsty
za hrachi našy.

„Siańnia budzieš sa mnoj u
rai“... Ja wielmi słaby, Boža
moj, ale zaŭsiody na Tabie na-
dzieja maja.

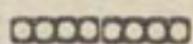
„Žančyna, woš Syn twoj“...
Waźmi i mianie, Matuchna, za
syna swajho.

„Eli — Eli, Boža moj, — Bo-
ža, čamu-ž apuściŭ Ty mianie“...
U ciažkuju minutu žyćcia, uspa-
maży, Boža, słaby duch moj!

„Smahnu“... Chryste, zapali
ŭ žyłach maich pał da praŭdy,
cnoty, charastwa, — bo ŭsio he-
ta z nieba jość.

„Dakanatasia“... Usio kanča-
jecca: i muki i ślozy. Daj Boža,
kab mety žyćcia majho nikoli
nia zhubiŭ ja.

„U ruki Twaje addaju ducha
majho“... Jezu, budź pry majej
śmierci!

Čaść IV. Ad Komunii da Kanca.

J e z u s u m i r a j e . Hle-
dziačy, o Jezu, na cudoŭnuju
śmierć Twaju, bili ludcy hrudzi
swaje ad žalu, a sotnik pryznaŭ,
što Ty „sapraŭdy Syn Boży“.
Z pakoraj udarusia ŭ hrudzi i ja,
bo ŭmiraješ i za maje hrachi.

Ale śmierć Twą napaŕniaje
serca majo nadziejaj, bo aŕiara
Twoja „hładzić hrachi świetu“.
Baranak Boży, dzieła majho zbaŕ-
leńnia zabity, zżalsia nada mnoj!

* * *

Chrystus u hrobie.
Chryste, Wybaŕca moj! Kolki
razoŕ prymaju Ciabie Samoha
ŕ Eŕcharystyi! Prašu sercam ce-
łym: kab istota błahaja maja nia
była hrobam zimnym dla Ciabie!
Daj, o Jezu, kab złucajučysia
z Taboj u Komunii, ja piera-
mianiŕsia ŕ Ciabie Samoha, na-
birajučy siły Bożaje Twajej. Bo-
żańka, żywi zaŕsiody ŕ cełaj isto-
cie majej, pranikajučy jaje ciap-
łom Twajej łaski, ahniom Twa-
jej miłaćci. Ja hetaha niahodny,
Boża moj, przyznajusia; ale-ż Ty
dzieła dabra duży majej zyjšoŕ

až da hrobu: nie dapuści-ž zmar-
nawacisia zasłuham krywi swa-
jej u majej dušy. Ačyści mianie!

* * *

Z u m i o r š y c h p a ů s t a ň -
n i e . U s t a ů T y z h r o b u , C h r y s -
t e , a d m i e n i e n y m n a c i e l e , p a k i -
d a j u c y t o l k i ś l e d P i a c i R a n . D a j ,
o J e z u . i m n i e ł a s k u a d z i e c i s i a
c i e ł a m a d m i e n i e n y m u z o r a m T w a -
i m , k a l i ů s t a n u n a s t r a š n y s u d
T w o j . T r y w o h a j p i e r a j m a j u c m i a -
n i e s ł o w y A p o s t a ł a T w a j h o : „ U s i e
z h r o b u ů s t a n i e m , a l e n i a ů s i e
p i e r a m i e n i e n y b u d z i e m ” . D y k
m a l u C i a b i e , o J e z u , k a b c i e ł a
T w a j o ś w i a t o j e i K r o ů d a r a h a j a ,
š t o ů K o m u n i i p r y m a j u , u ś c i e -
r a h l i m i a n i e n a ů y ć i o w i e c h n a j e .

* * *

U nieba ůstupleńnie.
O Chryste Jezu, zasyłaju jašče
ščyruju prošbu maju dzieła zbaů-
leńnia swajho i chwały Twajej.
Abiacaju ů cełym żyćci maim
šukać woli Twajej, a ścierahčy-
sia hrachoů z usiej siły swajej.
Zmacui, o Jezu, hetu achwotu
maju: daj mnie zrozumieńnie
prawa Twajho, kab nia błudziů
ja, nie paznajučy dabra i zła.
Malu Ciabie praz tajnicy Twajho
Uskrašeńnia i Usšeścia: budź pry
mnie ů pakusach żyćciowych i ů
apošniuju chwilinu majho ziem-
skaha bytawafńnia. Amen.

Malitwy pašla Imšy św.

(Salve Regina).

Prywitana budź Kniahinia, Maci Miłaserdzia i Nadzieja naša — Prywitana budź! Ciabie kličam my wyhnany dzieci Ewy, da Ciabie ūzdychajem z stohnam i płačam na hetaj śloz dalinie. A Ty, o zastupnica naša, swaje miłasernyja wočy na nas zwiarni! A Jezusa, bahastaŭleny płod ułońnia Twajho, nam pa wyhnańni hetym akaży. O Spahadna, o Litosna, o Miłaja Dziewa Maryja.

— Malisia za nas ūwiataja Maci Boha.

— Kab stalisia my hodny abiacańniaŭ Chrystusa.

Malitwa.

Boža, prypynišča našaje i si-
ła, łaskawa Źzhlań na narod, što
Ciabie molić, i praz zastupnistwa
BahasłaŹlenaj i Niepawinnaj Dzie-
wy Maci Božaj Maryi, z światym
Jozefam jaje Ulubiencam, świa-
tymi apostołami Twaimi Piatrom
i PaŹłam i z Źsimi światymi,
pasłuchaj litosna i łaskawa proś-
by, jakuju za nawarot hrešnych,
za swabodu i Źzwyšeńnie świa-
toj Maci Kaścioła zanosim. Praz
taho-ž Chrystusa, Pana naša-
ha. Amen.

* * *

Światy Michale Archaniele,
barani nas u zmahańni; proci
złości i chitraści šatana budź nam
abaronaj! Niachaj Boh jaho Źstry-
maje, pakorna taho prosim; a Ty,

o Kniaziu wojsk niabieskich, ša-
tana i inšych złych duchaŭ, što
na zhubu duš ludzkich pa šwie-
cie łunajuć pry pomačy Božaj
skiń u piekła. Amen.

* * *

Bahasłaŭleny Boh.

Bahasłaŭlena Jaho šwiatoje Imia.
Bahasłaŭleny Jezus Chrystus Praŭdzi-
wy Boh i Praŭdziwy Čaławiek.

Bahasłaŭlena Imia Jezus.

Bahasłaŭlena Jaho Najšwiaciejšaje
Serca.

Bahasłaŭleny Jezus u Najšwiaciejšym
Sakramencie Aŭtara.

Bahasłaŭlena Wialikaja Boža Maci Ma-
ryja Najšwiaciejšaja.

Bahasłaŭlena Jaje šwiatoje i Niepa-
winnaje Začaćcie.

Bahasłaŭleny Jozef jaje Pračysty Ulu-
bieniec.

Bahasłaŭleny Boh u swaich Aniołach
i šwiatych swaich.

Najšwiaciejšaje Serca Jezusa — zžalsia
nad nami. (*Try razy*).

○○○○○○○○

MALITWY PADČAS NIEŠ- PARAU.

Padčas Niešparaŭ najlepš
zmoŭ nabožna ražaniec. Kali
jość wystaŭleńnie Eŭcharystyi,—
starajsia klenčyc, ale nikoli nia
klenč na adnym kalenie, bo nia
prystojna: lepiej užo stoj uwa-
žna i skromna. Kali maješ ho-
łas, piai psalmy ŭ chory, a ka-
li nie, to možaš adčytać woś
hetyja:

Psalmy pakuty Dawida.

Psalm 6.

Panie, nie ŭ jaraści Twajej
winuj mianie, ani ŭ hniewie swa-
im karaj mianie.

Zžalsia nada mnoj, Panie, bo
ja chwory: azdarawi mianie, bo
strywożany kości maje.

I duša maja strywożana wiel-
mi: i Ty, Panie, dakul-ža adwiar-
taciasia budzieš?

Abiarnisia, Panie, dy wyrwi
dušu maju: wybaŭ mianie, dziela
miłaści swajej.

Bo ů śmierci niama, chto ab
Tabie pomniŭ-by, a ů piekle chto-ž
Tabie budzie dawać chwałę?

Ja strudziŭsia płáčam maim,
abmywaju što-noč łoża majo:
ślazami swaimi paliwaju paściel
maju.

Strywożany ad zhryzoty wo-
čy maje, sastareŭsia ja miży ůsich
worahaŭ maich.

Adstupiecie ad mianie ůsie,
chto robić nieprawotu: bo pačuŭ
Boh hołas płáčę majho.

Pačuŭ Pan maleńnie majo,
pryniaŭ Pan malitwu maju.

Niachaj zasaromiacca i zatry-
wożacca mocna ũsie worahi ma-
je: niachaj nawiernucca i zasty-
dajucca wielmi-wielmi.

Psalm 31.

Ščaśliwyja, katorym darawa-
ny nieprawoty i čyje prykrylisia
hrachi.

Ščaśliwy čaławiek, katoramu
nie paličyŭ Pan hrechu i ũ wus-
nach katoraha niama krywaduš-
naści.

Dziela maŭčańnia majho ũsta-
reli kości maje, dziela narakań-
nia majho ceły dzień.

Bo ũ dzień i ũ nočy ciażyła
nada mnoj ruka Twaja: pryjšła
na mianie muka, jak-by ad ka-
lučkaŭ ciarnistych.

Hrech moj raskazaŭ Tabie
i niesprawiadliwaŭci swajej nia
skrywaŭ.

Skazaŭ: wyznaju proci siabie
niesprawiadliwaŭc Bohu, a Ty ad-
puŭsciŭ biazbožnaŭc hrechu majho.

Dziela taho budzie malicca
tabie kožny nabožny, u časie na-
ležnym.

A ŭ napływie wod mnohich —
hodzie prybližacisia da Ciabie.

Ty maja schowa ad turboty,
jakaja mianie aharnuła: radaŭc
maja, wybaŭ mianie ad tych, ŭto
mianie abstupili.

Dam tabie rozum (kaža Boh)
i nawuču ciabie, pa jakoj daro-
zie chadzici; ukraplu nad taboju
znak moj.

Nia budźcie-ž jak koń, abo
muł, katorym rozum nia dany.

Wuzdoju i cuhlami ŭciŭni ŭčo-

ki tych, chto nia choča da Ciabie nabližacca.

Šmat pakarańnia na hrešna-
ha, ale chto maje nadzieju na
Boha, miłaserdzia dastupić.

Wiesialiciesia ũ Bohu, dy ra-
dujcieś sprawiadliwyja; Chwali-
ciesia ũsie, chto prostaha serca.

Psalm 37.

Panie, nie ũ zapalčywaści
swajej winuj mianie, ani ũ hnie-
wie swaim karaj mianie.

Bo streły Twaje ũkałolisia
ũ mianie: i natużyũ Ty nada
mnoj ruku swaju.

Niama zdarouĵa ũ ciele maim
dziela hniewu Twajho; niama
supakoju kaściam maim dziela
hrachoũ maich.

Bo prastupki maje pierawy-
šyli haławu maju: i jak ciażkoje
biaremia zaciażyli nada mnoj.

Razhnoilisia i razdziorlisia rany maje, dziela niarozumu majho.

Biednym ja staŭsia i zharbiŭsia zusim: ceły dzień chadžu sumujučy.

Bo maje biodry poŭnyja naruhańnia: a niama zdarouĭja ŭ cieľe maim.

Zbiedžany i ŭpakorany ja wielmi: hałašu ad stahnańnia majho serca.

Panie, prad Taboj usio pažadanie majo, a stohny maje ad Ciabie nia ŭkryty.

Strywożyłasia serca majo, pakinuła mianie siła maja i światło wačej maich, a jaho niama pry mnie.

Pryjacieli maje i susiedzi maje naproci mianie nabližajucca i paŭstawali.

A chto pry mnie byŭ, staŭ zдалoku, a hwałtawali mianie tyja, što dušy majej šukali.

I tyja, što šukali błaħoha na mianie, hawaryli pustoje: a ceły dzień ab zradzie naradźalisia.

Ja-ž kazaŭ-by hłuchi nia słu-chaŭ i byccam niamy nie raskrywaŭ swaich wusnaŭ.

I staŭsia ja jak toj čaławiek, što nia čuje: i što nia maje adkazu ŭ wusnach swaich.

Bo ŭ Tabie, Panie, mieŭ nadzieju: Ty mianie pačuješ, Panie Boža moj.

Bo ja skazaŭ: niachaj nikoli nia ciešacca worahi maje z taho, što kali paśliznułasja naha maja, — a jany śmiajalisia z mianie.

Bo ja na pakarańnie hatowy: i bol moj zaŭsiody prada mnoj.

Bo nieprawaty swajej ja nia ŭtaju: i dumać budu ab hrachoch swaich.

A worahi maje żywuć i zmacawalisia na mianie: i pamnoży-

lisia tyja, što znienawidzieli mianie niesprawiadliwa.

Što addajuć błaħim za dabro, nahawaryli na mianie zatoje, što jšoŭ ušled za dabratoj.

Nie pakidaj mianie, Panie Boža moj: nie adstupaj ad mianie.

Pašpiašy na pomač da mianie: Panie Boža, zbaŭleńnie majo.

Psalm 50.

Zžalsia nada mnoj, Boža...
(Hladzi ŭ „Malitwach wiačornych“).

Psalm 101.

Panie, pačuj malitwu maju: a hołas moj niachaj da Ciabie dojdzie.

Nie adwiartaj abličča swajho ad mianie: u toj dzień, kali ja sumuju, nachili da mianie wucha Twajo.

Jakoha-niebudź dnia pryzy-
wać Ciabie budu, chutčej słuchaj
mianie.

Bo znikli jak dym dni maje:
a kości maje wysachli jak treski.

Staŭsia ja jak padkošanaja
trawa, i zwiála serca majo: što
zabyŭsia ja spażywaci chleb moj.

Ad hołasnaha stohnu majho,
ssochlisia kości maje z ciełam
maim.

Staŭsia ja padobnym da pe-
likana na pušчы; staŭsia ja jak
načnica ũ pustyni.

Nia spaŭ ja, i byŭ jak toj
ptach na strasie adzinoki.

Uwieś dzień naruhalisia mnie
maje niapryjacieli: a tyja, što ka-
liś chwalili mianie, ciapier pra-
klinali.

Woś ja chleb moj spażywaŭ
jak-by popieł, a napoj swoj ras-
puščaŭ ja ślazami.

Dziela hniewu ůzharačeńnia
Twajho: bo Ty padwyšyů i ski-
nuů mianie.

Dni maje praminuli jak cień:
a ja wysach jak siena.

Ale-ž Ty, Panie, na wieki
trywaješ: a pamiać Twaja ad ro-
du da rodu.

Ty ůstaůšy zmiłuješsia nad
Syjonam: bo ůžo čas zmiławań-
nia nad im, ůžo pryšpieů čas.

Bo darahimi stali słuham
Twaim mury jaho: i žalejuć ziam-
licy jahonaj.

I budú bajacca narody Imia
Twajho, Panie: i ůsie kniazi
chwały Twajej.

Bo zbuduje Boh Syjon: i ja-
wicca ů sławie swajej.

Uzhlanuů na malitwu pakor-
nych: i nia zhardziů ich prošby.
Zapišacca heta ů druhim pa-

kaleńni: a narod, katory stwo-
rycca, chwalić budzie Hospada.

Bo hlanuů z wyšyni ťwiatoj
swajej: Pan z nieba na ziamielku
pahlanuů.

Kab pačuci žalbu padniawol-
nych: kab razwiazac synoů za-
pradanych.

Kab jany ťlawili ť Syjonie
Imia Božaje: a ahwału Jaho ť
Jeruzalem.

Jak zbjarucca razam narody,
i kniazi kab Panu ťlužyci.

Woť ja spytaťsia zaťčasu, u
sile wieku swajho: karotkať
dnioů maich daj mnie spaznaci.

Nie biary mianie na paławi-
nie dnioů maich: bo lety Twaje
z rodať u rody trywajuć.

Na pačatku Ty, Panie, ziamlu
zasnawať: a sprawaj ruk Twaich
joť nieba.

I jany zahinuć, Ty pieratrywaješ: i ũsieńka jak adzieŹ pastareje.

I jak adzieŹu pieramieniš ich, i admieniacca: a Ty toj samy zaũsiody, i lety Twaje niaũmienšajucca.

Syny słuŹ Twaich Źyci budú: a patomstwa ich nikoli nie zwiadziecca.

Psalm 129.

Z hłybini kliću da Ciabie, Panie: Panie paćuj hołas moj.

Niachaj budú wušy Twaje ũwaŹny, na hołas maleńnia majho.

Kali budzieš zwaŹać na nieprawaści, Panie: Panie, a chto-Ź ustaicca?

Bo ũ Ciabie jošć aćyščennie: i dziela zakonu Twajho ćakaũ Ciabie, Panie.

Čakała duša maja na słowa
Jaho: nadzieiłasia duša maja na
Boha.

Ad ranišniaj zorki da nočy:
niachaj Izrael nadzieicca ũ Panu.

Bo ũ Pana jość zlitawańnie
i bahataje ũ Im wybaŭleńnie.

A Jon wyzwaleńnie daść Izra-
elu: z usiej nieprawoty jaho.

Psalm 142.

Panie, pačuj malitwu maju:
pasłuchaj łaskawa zaklinańnia
majho pawodle praŭdy swajej:
wysłuchaj mianie pa swajej spra-
wiadliwaści.

I nie pačynaj sudu z słuhoj
Twaim: bo nie apraŭdajecca prad
Taboj nihto na świecie.

Bo zaŭziaŭsia worah na du-
šu maju: prytaptaŭ da ziamli
žyćcio majo.

Umieściŭ mianie ũ ciemry,

jak mierlacoŭ spradwieku: i scisnuŭsia ŭ mianie duch moj, strywożyłasia ŭ mianie majo serca.

Prypaminaŭ ja dni daŭniejšyja, razdumawaŭ nad sprawami Twaimi ŭsiami: učynki ruk Twaich razbiraŭ ja.

Dyj padnios ja da Ciabie ruki maje: duša maja, jak ziamla biez wady prad Taboj suchaja.

Čymchutčej wysłuchaj mianie, Panie: a słabieŭ duch moj.

Nie adwiartaj abličča swajho ad mianie: bo stanu padobnym da tych, što schodziać u damawinu.

Daj mnie zrańnia pačuć miłaserdzie Twajo, bo ŭ Tabie mieŭ ja nadzieju.

Pakaży mnie darohu, katoraj iści maju: bo da Ciabie padniaŭ ja dušu maju.

Wyrwi mianie ad worahaŭ

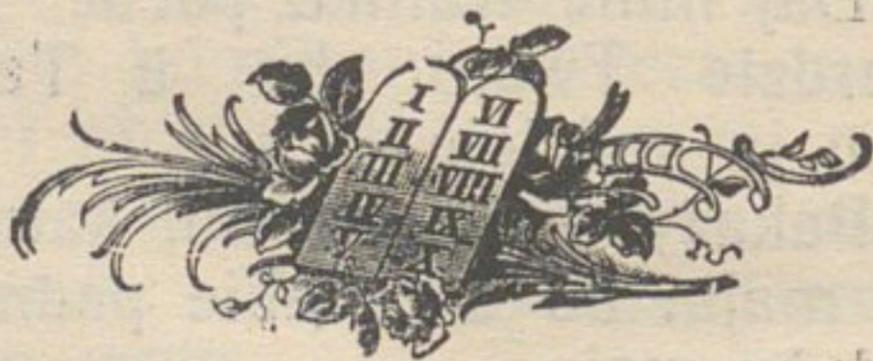
maich, Panie, da Ciabie ja pry-
bieh: nawučy mianie spaŭniaci
wolu Twaju, bo Ty Boh moj.

Duch Twój dobry zawiadzie
mianie ů kraj sprawiadliwy: dzie-
la Imia Swajho, Panie, ażywiš
mianie praŭdaj swajej.

Wywiadzieš z tužliwašci dušu
maju: a z miłaserdzia swajho
razhoniš worahaŭ maich.

I zahubiš usich, chto mučyŭ
dušu maju: bo ja słuha Twój.

*† Chwała Ajcu i Synu i Du-
chu światomu Amen.*

ČAŠĆ II.

**MYŚLI NA WAŻNIEJŠYJA
∴ ŚWIATY HODU. ∴**

**(Na podstawie rozmyśleń
A. Šnejdera i inšych).**

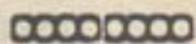

Nawučysia dumać ab usim, što spatykaje ciabie na šwiecie. Boh daŭ rozum na toje, kab hledziaćy, što dzieicca kruhom, samym dajsci da paznańnia praŭdy. Z usich razwažańniaŭ najmilejšym Bohu — razmyśleńnie ab praŭdach relihii i ab uspakajeńni dušy našaj u Bohu. Medytacyja — heta najlepšaja malitwa, bo najlepš słužyc da paznańnia Boha i paprawy žyćcia.

Razmyšlaj paprostu. Najpierš pry-pomni sabie Boha i Jaho żywuju su-wiaź z dušoju. Jon blizka. Jon prani-kaje istotu twaju. Čeść Jamu daj, pra-si pomačy. Pašla ũważna čytaj prad-miet swajho razwažańnia. Zrozumiej jaho dobra i prystasuj da swajho žyć-cia štodziennaha. Pastanaŭleńnie rabi praktyčna: wiedaj, što pastanaŭlaješ

i wiedaj, što pastanowu spoŭnić treba. Pastanaŭleńnia mutnyja, katoryja spoŭniu kaliś, jak budzie možna — ničoha niawarty, bo niepraktyčny. Konč razmyśleńnie ščyraj prośbaj da Boha. Kali knižki da razmyśleńnia nia maješ, to razmyšlaj toje, što ŭmieješ na pamiać, prymieram paciery, katechizmy, — abo što dobraje kali wyčytaŭ, ci pačuŭ. Takoje razmyśleńnie moža być nawat lepšym, jak knižnaje, bo wučyc nas думаć samawita. Razmyšlaj najbolš budučy na nabaženstwie, bo ŭ šwiatyni Božaj usio pabudžaje da myśli pawažnaj, i tolki ludzi pustadumnyja, abo biazwiercy, mohuć tam razhladacca, abo śmiajacca. Pašla pryńiaćcia Eucharystyi, pierš čym budzieš čytać jakija malitwy nabožnyja, razmyšlaj choć jaki kwadrans, bo para najlepšaja tady Boha paznać i saboj pakirawać.

Umiej hladzieć na žyćcio čaławieka. Umiej думаć hłyboka, bo ŭ myślach pačynajecca našaje dziejańnie. Jakaja budzie twaja dumka, takoje j žyćcio: a jakoje žyćcio, takaja j wiečnaść.

Niepawinnaje Začacće Dzie- wy Maryi.

(8 śniežnia).

1. Nia byli jašče propašci, kali Ja pačala sia (Prov. 8.24). Hrech pierwarodny, heta—propaść, u katoruju za Adama ũsie ũwalisia. Maryja tolki, ščašliwaj łaskaju Boha, była wolnaj ad hetaha hrechu, kab mieć tuju čystatu—jak kaža św. Anzelm, —jakoj aproč Boha, znajsci nihdzie niemahčyma. Pazdaroŭ-ža Maryju za takuju ščašliwaść! Ty tak-ža, choć u hrachu pačaty, z łaski Chrystowaj na Chryščeńni byŭ ačyščan i adrodžan. Budź zatoje padziačnym.

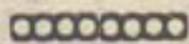
Ale ci tuju čystaść ty ũtrymaŭ? Ci moža swaimi hrachami wiarnušsia da taho stanu nieščašliwaha, a mo' i horšaha?

Kali tak, to starajsia padniacisia z tej propašci ahidnaj. Ničoha tak nia bojsia, ničym tak nia brydźsia — jak hrecham.

2. Usia Ty pryhoža, pryjaźnica maja, i niam a ů Tabie plamy. (Cant. 4,7). Nia było hrechu ů Pračystaj Dziewy, nia było i złoha pažadánia. Ale ty inšaje prawa čuješ u sabie. Supakoj budzieš mieć, kali pažadánni i drennyja nachiły pieramožaš; kali rozum i duch zapanujeć nad ciełam. „Bo kali pawodle cieła żyć budziecie, pamrycio“. (św. Paweł). Zmahajsia śmieła i z nadziejaj na apieku Biazwinnaj Dziewy proci worahaů dušy swajej. Na pomač Jaje nadziejsia, bo Jana ściorła hołaů piakielnaha wužaki i jaho siabroůcaů.

3. U mianie łaska ůsia-

ho žyćcia i praŭdy (Eccl. 24, 25). U pieršaj časinie istnawańnia Maryi daŭ Boh Jej łasku, wyšejšuju jak ludziam i aniełam: poŭny rozum i paznańnie Boha, wolu miłujućuju Jaho bolš čym Serafiny; aproč taho, daŭ łaski pamocnyja da žyćcia pawodle najwyšejšaje intencyi nadprzyrodnej. Zhetul widziš, jakija Maryja sabrała bahatstwy duchowyja. A kali-ž ty wolu i rozum swoj z Boham złučyš? Ci byŭ wiernym Jaho łascy? I ci budzieš tak wiernym, kab moh skazaci za św. Paŭłam: „Łaska Jaho dla mianie nia była daremnaj“!

Naradziny Chrysta Jezusa.

(Daŭniej Kalady).

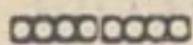
1. I zdaryłasia, kali jany byli tam, nastau čas, kab paradziła. (Luc. 2,6). Hdzie Chrystus radziusia? Uważaj na miesca adludnaje, paru zimnuju, čas načny... kruhom mizernaść i niadola. Chočaś, kab u duży twajej naradziusia Chrystus? Nie pieracaniaj siabie; astudzi swaje niadobryja parywy; lubi udumlenym byci; ubohim budź achwotna i pakornym. Palubić Syn Boży ũ tabie toje, što sam wybraŭ na świecie.

2. „I paradziła syna swajho pierwarodnaha“. Uważaj, z jakoj pašanaj, pakoraj i miłaścij Pračystaja Dziewa syna pryniała, i jak na zbaŭleńnie hrešnaha światu Ajcu Bohu afiarawała. Słuchaj płáč, zważ na ślozy; pytaj, čaho

płača, a pačuješ adkaz, što nia maje paciechi z tych, chto marnuje trudy Jaho. Pastanawi jšci za im i druhich da Jaho kirawaci.

3. „I spawiła jaho ũ pialonki i pałażyła ũ żołabie“. Widziš, jak Syn Boży ad małoha wybira je sabie niadolu! A ty tak dryżyš i ũciakaješ ad ćwiordaha żyćcia. Nia było jamu miesca ũ za jeździe. „Pryjšoŭ da swaich, a swaje nia pryniali Jaho“. Tak ci mała chto i ciapier wyhanaje z dušy swajej Boha, choć Jon z łaski swajej sam pieršy budzić nas da dobraha ũčynku. Ci-ž toj, chto stwaryŭ ciabie dziela swajej chwały i dziela twajho šćašcia, nia znajdzie dla siabie ũ dušy twajej miesca? A mo' tudy znajdzie sabie darohu toj, što starajecca ciabie zhubici?...

Nowy Hod.

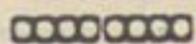
(1-ha studzienia).

1. Siańnia Syn Boży atry-
maŭ imia Jezus, paddajučysia
zwyčaju Staroha Zakonu: abra-
zańniu. Hetym dniom pieraży-
waje Jezus toje, što až da śmier-
ci pierażywać maje: spaŭniaje
wolu Boha, pasłušny Maryi i Jo-
zefu. Sam Syn Boży słuchoje lu-
dziej, a ludzi tak pyšnyja, što
ŭmiejuć spraciwicca Jaho jaŭ-
nym prykazańням. Boha słu-
chać treba, ci ducha złoha: wy-
biraj!

2. Jak-ža jaśnieje pakora Je-
zusa! U stajni — ubohi, a pry
abrazańni, jak hrešnik. Boh, na
katorym hrechu niama, tak pa-
niziŭ siabie, što postać hrešnika
pryniaŭ. A ja, choć u hrechu
pačaty i ŭ hrechu żywu, čuraju-

sia hrešnikam nazwacca, stydajusia canić siabie papraŭdzie.

3. U hetaj tajnicy pakazwajecca miłaść Jezusa, bo zahadzjachacieŭ Jon Jezusam — heta znača Zbaŭcam nazwacisia, a krywioj swajej miłaść swaju prypiačatać. Zrozumiej nabožnaść i radaść Maryi, kali dziciatka Jezusam zwać stała. Padumaj, čym dla ciabie Jezus: krynica ũsialakaha dabra, ab jakim dumać možaš, sława i prad kožnym błahoćciem abarona. Hod Nowy začni pad asabliwaj apiekaj Zbaŭcy Chrystusa. Addajsia Jamu jznoŭ, jak na światym Chroście. Ja twoj, o Jezu, na hod ceły i na wieki.

Try Karali, abo Bohajaŭleńnie.

(6 studzienia).

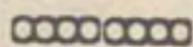
1. Siańniašniaha dnia abcho-
dzim try zdareńni praz katory-
ja ludzi paznali ũ Chrystusie
Boža samoha. Try mudracy z
Uschodu addajuć Jamu pakłon.
Pry chroście ũ Jardanie Jan
Chryściciel i inšyja čuli hołas
Boży nad Jeruzalem: „Heta moj
Syn najmilejšy“. A na wiasielli
ũ Kanie ũčyniŭ Jezus pieršy cud
i „ũwieryli ũ Jaho wučni“. Na
pamiatku hetych zdareńniaŭ u ka-
ściele łacinskim pašwiačajuć ka-
dziła i krejdu, a ũ sławianskim
—wadu ũ rekach i stawach.

2. Afiarawali mudracy mało-
mu Jezusu mirru, kadziła i zoła-
ta. Mirra — na znak Jaho ludz-
koj natury, zołata—na znak ka-
raleŭskaje hodnaści, a kadziła—

jak Bohu samomu: bo kadziła
aznačaje malitwu. Pryznali hetaj
afiaraj u Jezusie Boha i čaławie-
ka ů wadnej asobie. — Nia sty-
dajsia, bracie, wyjawić wiery
swajej ů božstwa Chrystusa, ci
to ů domie Božym, ci ů chacie.
„Chto pryznaje mianie prad świe-
tam—wučyc Chrystus—taho i ja
pryznaju prad Ajcom maim“.

3. Cud u Kanie, hdzie Chrys-
tus na prošbu Maryi pieramia-
niů wadu ů wino, słužyc dla nas
nawukaj, jak majem wieryc u
zastupnistwa Maryi prad Boham.
„Wina nia majuć“—šapnuła Ma-
ryja da Syna, widziačy turbotu
maładych. I Jezus pasłuhaů
matki, bo ůžo pryšla chwilina pa-
kazaci świetu, chto Jon. Dakanaů
cudu i pawieryli Jamu, što Jon
pasłaniec Boży. A padčas chros-
tu na Jardanie zašwiedčyů toje-

samaje Duch ťwiaty ů pastaci haľubka, i hoľas z nieba Aja: „Heta Syn moj — Jaho ťluchajcie“. A ty, ci pilna ťluchaů hoľasu Boůaha ů swaim sumleńni? Ci achwotna ťluchaů nakazaů Chrystowych u ťwiatoj Ewanheliij? A mo kali wystaůaů na proci wiery naťaj, nia znajučy jaje i zabywajučy ťlowsy Jezusa? „Hora krywaduťnym“! Pastana wi ťmieľa i ůsiudy przyznawać Jezusa Boham praůdziwym.

Ačyťceńnie, abo Dziewy Maryi Hramničnaj.

(2-ha lutaha).

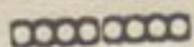
1. Maryja, chacia niawinnaja ad pačatku swajho istnawańnia, idzie ůzoram inťych ůančyn da ťwiatyni zľazyć ariaru ačyťceń-

nia. Idzie nie jak Maci Boža, ale kazaŭ-by jakaja hrešnica. Bač u čym lažyć sapraŭdnaja chwała! Nia sumuj, choć-by ciabie za ništo ŭvažali: aby tolki Bohu padabacca. Jezus pry ab- razańni jak-by hrešny wydawaŭ- sia, tak-ža i Maryja pry ačyš- čeńni. Praŭdziwaja chwała i sła- wa ad Boskaj aceny zaležyć: nia dbaj na sud ludzki.

2. Maryja afiarawała Ajcu Bohu najmilejšaha Syna, a i Sam Jezus afiarawaŭsia na pašyreń- nie Jaho chwały i zbaŭleńnie ludzkoha rodu. Uvažaj, što Chrys- tus i ciabie mieŭ tady na myśli. Što-ž ty Jamu pawinien? Uzbu- dzi ŭ sabie pažadanie Jahonaj chwały i zbaŭleńnia swaich bliž- nich. Siańnia, miły Jezu, afiaru- ju Tabie što najdaražejšaje: ser- ca swajo i wolu swaju.

3. Maryja nasiła Jezusa na rukach, pieściła, hadawała: na afiaru krywawaju za ciabie. Što-ž adčuwała jaje serca, kali Symeon, ubačyŭšy Zbaŭcu i ŭziaŭšy na ruki, ničoha ŭžo bolš nie žadaŭ na šwiecie. „Ciapier adpuściš słu- hu Twajho, Panie, pawodle sło- wa swajho ŭ supakoi, bo ahla- dali wočy maje zbaŭleńnie!“. Ci-ž nie dastupaješ i ty padobnaj ščašliwaści, kali ŭ Eucharystyi biareš Jezusa da hrudziej swaich?! Cani tady hodnaść swaju, bo staješsia domam Božym; bojsia jaje zhubici žyćciom nierazum- nym i hrešnym.

Šwiatoha Jozefa.

(19 sakawika).

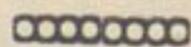
1. Šwiaty Jozef byŭ dziela swajej čystaty Maryi ŭlubiencom. Wybar hety byŭ dla jaho wialikaj Božaj łaskaj, bo woli jaho paddany byŭ sam Jezus i Maryja. Budź čysty, skromny, pakorny jak Jozef, a budzieš miły dla hetaj Siamiejki Najšwiatšaj; i pabačyš jaje ŭ niebie i ŭšciešyšsia na zašiody.

2. Šw. Jozef byŭ nazwany ajcom Jezusa. Zvažaj na pakoru Zbaŭcy, katory choć moh pryjści na šwiet u pałacy, wybiraje sabie ajca ŭbohaha i niaznanaha, katory trudem štodzienym zarablaje sabie na chleb budni. Za prykładam šw. Jozefa nie addalajsia ad Jezusa. Biary Jaho na šwiedku swajej pracy i časta

hawary z im na malitwie. Pry-
hledźsia tak-ža, jak św. Jozef
pracuje dla Jezusa i Maryi.
Achwojna byŭ ukrytym i zaby-
tym, dbajučy tolki ab Boham
paručanych jamu asobach. I ty
pry kožnaj swajej rabocie imkni-
sia dumkaj da Jezusa i Maryi,
a trud twoj — zbawić ciabie.

3. Św. Jozef pamior na ru-
kach Jezusa i Maryi. Ščaśliwy
skon! I ty chacieŭ-by śmierci
nabožnaj. Malisia-ž, kab pry
śmierci twajej Jezus i Maryja
byli miłaj asałodaj. Pryzywaj
św. Jozefa. Św. Teresa piša, što
św. Jozef spoŭniŭ jaje kožnuju
prošbu. Wymaŭlaj z paważań-
niem hety šwiatyja imiony, apoš-
niaje-ž twajo słowa na hetym
świecie niachaj budzie: „Jezus -
Maryja - Jozef“.

Apawieščańnie Dziewy Maryi.

(25-ha sakawika).

Apisańnie hetaha zdareńnia padaje Ewanhielija św. Łukaša (1, 26). Habryel archanieł zjawiusia Maryi i abwieściu Jej radosnuju nawinu, što Boh praznačaje Jaje na Maci Chrystusa. U chwilinie, kali Maryja adkažała: „Niachaj staniecca mnie pawodle słowa twajho“, dakańałasja ũcialešnieńnie Syna Božaha z pryčyny Ducha św.

1. Siańniašniaha dnia Dziewa Maryja stałasja Matkaju Božaj. Uspomni tuju hutarku šwiatuju miž Maryjaj i aniełam. Čystata i pakora Maryi dastupili takoha honaru. Wialikaja hodnaść Maryi pawinna budzić u sercy maini boskuju radaść. Maryja, budučy Matkaju Chrystowaj, jość tak-sama duchowaj matkaju chryś-

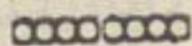

cijan. Jak Matuchna Chrysta-Boha Maryja ũsio ũprasić moža, a jak maci majažadaje sucelnaha majho šćašcia. Dy bolš: kali chaču, — mahu wieraj silnaj i luboŭju haračaj u sercy swaim Jezusa pačaci, bo (jak kaža św. Ambroży) „kali pawodle cieła Chrystus z adnej maci, to pawodle wiery stajecca Jon płodam usich wiernych“.

2. Siańnia Chrystus staŭsia bratam našym. Z miłašci dla nas staŭsia nam rodnym, kab my da Jaho stalisia padobnymi. Zyšoŭ na ziamlu, kab mahli my da nieba ũstupici. Čeść Tabie, o Słowa, što ciełam stałasia ũ čystym ũłońni Maryi! O, kab-ža čymkolečy moh ja Tabie być padziačnym! Być Twaim chaču, o Najmilejšy Bracie, cełaj istotaj swajej i mahčymašciaj. Daj-ža mnie

paniać wolu Twaju i nikoli ad serca Twajho nie adłučycca.

3. Siańnia ziamlica na nieba pieramianiasia. Siańnia wočy światej Trojcy supacyli na ziamielcy. Łaska nam zašwitała, hnieŭ Boży ũspakoiŭsia. Radujucca ũ niebie anieły, ciešacca sprawiadliwyja, nadziejucca hrešniki. Dryžyć i skryhoča piekła i tyja, što Boha nienawidziać. Adnym sud strašny nablížajecca, druhim — čas łaski j miłaserdzia.

Wialikdzień, abo Ŭskrašeńnie Chrystusa.

(daŭniej Radaŭnica).

1. Ja spaŭ i razbudziŭsia i paŭstaŭ (Ps. 3). Chrystus ustaje żywy z hrobu. Duša iznoŭ lučycca z cie-

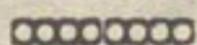

lam, kab być siabrom chwały, jak było siabrom ciarpieńnia. Niama ũžo ran i bolu: tolki radaść i chwała. Kolki-ž wiasiella dla duchaŭ niabiesnych! Prystupi da Jezusa Chrystusa i daj Jamu pakłon pakory i lubowi.

2. Ustaŭ na treci dzień pawodle Pisańniaŭ. (Cor. 15,4). Radaść sumnym! Boh zda-jecca tak pastanawiŭ, što da ščaścia jści treba ciarnistymi ścieżkami. Tak dla natury hrešnjaj. A Chrystus staŭ jaje ũzorom, choć sam byŭ biaz hrechu. Žyŭ Jezus 33 hady ũ trudnoch, a 20 hadzin prad śmierciaj ciarpieŭ strašennyja muki. Miera trudnoŭ i pracy jość mieraj chwały i naharody. Tak i tabie, bracie: Kali z Im pamreš, z Im i żyć budzieš“.

3. Jak Chrystus uskros, tak i my ũ žyćcio

nowaje jdziom (Rom. 6, 4). Zrozumieješ wartaść uskrašeńnia, kali adnowišsia na duchu. A dziela adnaŭleńnia treba wykinuć z siabie „staroha čaławieka“. Tak jak da nieba nielha ũwajści jnačaj, jak praz śmierć, padobna j žyćcio wyšejšaje nie začniecca ũ naŝ jnačaj, jak praz śmierć našych drennych prywyčkaŭ. „Niachaj, o Boža, budzie dla mianie mahčyma praz łasku Twaju, što nie-mahčyma wydajecca z natury błahoj!“.

Uniebaŭstupleńnie, abo ũsšeście Chrystusa

1. Pradstaŭ u dušy swajej Chrystusa ũ tawarystwie duchaŭ Božych na nieba ũstupajučaha. Razważaj, jak pryniaty byŭ tam:

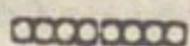

z jakoj radašciaj i charastwom. Pryhledźsia ducham na tuju šča-
śliwaść, hdzie zło nia istnuje, a
hdzie panuje najčyšćiejšaja du-
chowaja radaść: roskaš z ahla-
dańnia Božaje mocy i tawaryst-
wa duš zbaŭlenych.

2. O, jakoj-ža čeści wart
Chrystus zatoje, što adčyniŭ
usim nieba kryžam swaim! I dla
ciabie tam miesca pryhatawa-
na, chiba nia chočaš zasłužyci.
A miesca tam kožnamu pawod-
le ŭłasnaje zasłuhi, pracy i ma-
litwy.

3. „Woka nia widziela, wu-
cha nia čuła, ani serca ludzkoje
pračuła, što Boh pryhatawaŭ
tym, što Jaho miłujuć“. Nia boj-
sia śmierci, kali žyćcio twajo ča-
ho warta. Budzie jana ŭradzina-
mi na lepšaje bytawańnie. Nia
prywiazwaj serca da zmannaha

świetu, ani da jaho karotkaj roskašy, bo świet zahinie, a słowa wiečnaje trywać budzie. „Nieba i ziamla pieraminuć, ale słowa majo nie pieraminie“ — wučyc Chrystus. „Nadzieju miejcie, bo Ja pieramoh świet“.

Zialonyja Światy, abo Sio- mucha.

(Daŭniej Niadziela Rusalnaja).

1. Na dziesiaty dzień pa apuščeńni ziamielki, ssyłaje Chrystus na swaich apostalaŭ Ducha Światoha padčas malitwy ũ wiačerniku: u znakach ahniowych i šumie padobnym da wichru. Razważaj, — jak-to ad času taho i na nas spływaje łaska Ducha Božaha i jaho dary ũ sakramentach i Imšy światej, choć i nie

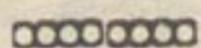

ŭ takoj miery, jak apostalam. Prywiadzi na pamiać, jak praz tuju łasku Ducha, pa afiary kryżowaj, stalisia my synami wybranymi Boha. Budź-ža hatoŭ zaŭsiody pryniać tyja Ducha świa-toha dary, mocaj katorych utry-maješsia na ścieżcy duchowaha żyćcia, u miłaści Bożaj i zhodzie z ludźmi.

2. Uspomni, jakija dary napoŭnili dušy apostalaŭ pašla zychodu na ich Ducha Św.: miłaść Boha haračaja, adwaha biazstraš-naja, mudraść hłybokaja, pabož-naść praŭdziwaja. Kali budzieš mieci Ducha Božaha ŭ sabie, paznaješ dobra praŭdy wiery swa-jej, zmožaš abaranić jaje prad zakidami biazwiercaŭ, a ŭ żyćci swaim budzieš zaŭsiody kirawa-cisia wyšejšymi dumkami.

3. Boža, Ty serca wiernych

ašwiaciŭ praŭdaj šw. Ducha. Daj-
ža nam tym ducham paznawaci,
što sprawiadliwa i Jaho pacie-
chami radawacca. Praz Chrystu-
sa Pana Našaha. Amen.

Šw. Trojca.

1. Boh jość istotaj wiečnej, pa-
čatkam usiaho bytu i metaj apoš-
niaj, dabrom najwyšejšym. Nia
moža być inšaha Boha, aproč
Jaho. Božaj istoty nia ũciamić
ludzki rozum i tolki wiera da-
paŭniaje toje, što skryta dla ro-
zumu. Jak nieabniatny pačatak
usialakaha dabra, pawinien Boh
być dla mianie centram usich
dobrych pačućciaŭ, asabliwa-ž
wiery, nadziei i lubowi, katoryja
sprawiadliwa nazywajucca cnota-
mi Boskimi. Jamu adnamu słu-

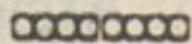

żyć treba i nie nadumawać sa-
bie bahoŭ inšych, słužačy kamu
proci woli Jahonaj.

2. Boh adzin u swajej isto-
cie, ale traisty ů asobach. Boh
Syn ad Boha Ajca wychodzić
adwiečna, a Duch Światy z mi-
łości Ajca i Syna tak-ža adwieč-
na. Heta značyc, što kožnaja
asoba jość Boham i kožnaja rož-
nicca ad druhoj, ale nie z natu-
ry. Kožnaja asoba Pradwiečna,
Nieśmiarotna, Najświaciejša—ad-
nak-ža Boh Ajciec—heta nia Boh
Syn, a Duch Światy—heta tak-sa-
ma ani Boh Ajciec, ani Syn:
kožnaja asoba rožnaja, a ů istnaś-
ci swajej jany Adzin Boh. Hły-
bini Boskaha bytawańnia ů troch
asobach nia moh paniać na't
światy Pawał, choć byŭ u natch-
nieńni padniaty da nieba. „Pazna-
jom my tut Boha — piša jon —

tolki jak-by ů lustry.“ Celaje paznańnie mahčyma až u niebie, ale i aniely nia mohuč paniać Boha sucelna. Kab sucelna zrozumieć Božuju naturu, treba być samym Boham.

3. O, wiečny i ůsiemocny Boža, katory daů sľuham twaim wyznawańniem praůdziwaj wiery chwaľu ůwiatoj Trojcy spaznaci i ů mocy majestatu Jednaůci čeůć addawaci; daj, kab-ža mocaj našaj wiery być wolnymi ad usich worahaů dušy i cieľa! Praz Chrystusa Pana našaha.

Božaje Cieľa, abo ůwiata Eůcharystyi.

1 Chto ů Eůcharystyi?.. Heta Cieľa Majo, heta kroů Maja (Mat. 26). Toje samaje Cieľa, ůto z Ducha ůwiatoha wy-

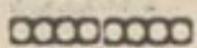
dała na świat Pračystaja Dziewa Maryja. Taja samaja kroŭ, što była razlita na Kalwaryi ŭ afiary kryżowaj. Afiaraj miłaści Božaj była śmierć Syna Božaha; Eŭcharystyja — tej-samaj miłaści wypaŭnieńnie. Pry swaim Ucialeśnieńni ŭkryŭ Chrystus naturu Boskuju, a ŭ hetym Najśw. Sakramencie Eucharystyi ŭkrywaje tak-ža i ludzkuju pad widam chleba i wina. Takaja samaja padziačnaść należycca ad nas Bohu za Eucharystyju, jak i za Adkupleńnie, bo tut i tam Miłaść Prawiečnaja.

2. Jak Syn Boży ŭ Eŭcharystyi prysutny? Cieła majo — praŭdziwym nakormam, a Kroŭ maja — praŭdziwym napojem (Joan. 6,56). Pad dwuma widami — chleba i wina — ukryŭsia Chrystus, kab mahli

my z Im łučycca tak istotna, jak strawa łučycca z ciełam, ad-naŭlajučy jaho. Bač-ža, da čaho prywiała miłaść Jezusa dla nas! Jak-ža pawinna serca twajo być čystym, kab krużyła ũ im Kroŭ Chrystusa. Jak čystaj pawinna być duša twaja, kab być űwiatlicaj Boha samoha!

3. Čamu Chrystus prabywaje ũ Eŭcharystyi? Chto spażywaje Cieła i pje maju Kroŭ, u mnie trywaje, a Ja ũ im. (Joan. 6,57). Chacieŭ Chrystus być dla nas nierazłučnym tawaryšam našaje padaroży na ziamielcy; chacieŭ być afiaraj biazwinnaj, chacieŭ być našym pasiłkam, ad katoraha ũzrastali-b my na żyćcio wiečnaje. Tamu astaŭsia z nami ũ Eŭrharystyi. „A ja z Wami na űsie dni, aŭ da skančeńnia wie-

kaŭ“. Ci ž heta nia dokaz Boža-
je dabraty? I ci światy Dar hety
nia moža zaspakoić usie maje
pažadafni! O, hora mnie, kali ja
„Chleb dužych“ spažywajučy,
ŭzdychaju jšče da hrešnaha na-
sytu zmysłaŭ, jak tyja žydy na
pustyni da ehipskaaha ziella.

Najświaciejšaje Serca Jezusa.

1. Pradstaŭ sabie Chrystusa
tak, jak Jon bahasłaŭlenaj Mar-
harycie abjawiŭsia. Pryhledźsia
da Jaho adkrytaha Serca z ranaj,
z połymiem i karonaj z cierni—
a nad Jeju kryž. Usio toje pačuć-
cio, katorym haryć Serca Jezusa
da nas, aznačajuć hetyja znaki.
„Umiławaŭ nas Chrystus aź da
śmierci kryžowaj“. Dy-j nia tol-

ki wiernych tych, što jduć za Jaho nawukaj, ale i hrešnych, katoryja našmiachajucca z Jaho, jak-by cierniem raniačy Serca. Chtokolečy ty jość, pomni, što Chrystus maje ciabie ũ Sercy i niespakojnaje Jano ab twaim zbaŭleńni.

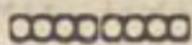
2. Čym-ža ludzi adpłačwajuć za miłaść Boskamu Sercu?.. I znać nia choćuć časami Jaho, byccam bajučysia, kab nie palubić zaščyra Jaho, bo treba by-łob tady pakinuć hrešnyja prywyčki. A kolki-ž takich, što zumyśla znieważajuć Boskaje Serca ũ Eŭcharystyi, nia choćučy wieryć, kab až tak daloka zajšla miłaść Jezusa. A ũ domach Božych, kolki bačyć možna niepašany, lohkawierstwa, maładušnaści, abo prosta krywadušnaści. Jak-ža z ich pryčyny musić smu-

cicca Serca Jezusa! A mo i ty naležyš da ich ličby? Prysluchajsia da tej mowy Zbaŭcy, katoraj nawučaŭ ludcoŭ ab Eŭcharystyi... Nie chacieli wieryć. „Ćwiordaja heta mowa“ — kazali i raschadzilisia zhoršany. A Chrystus zwiarnuŭsia da wučniaŭ: „ci j wy adyŭci choćacie?“ Tady Piotr na heta: „Kudyž pojdzjem?.. Ty słowy žyćcia maješ“. I trywali pry Im. A ty z kim trymaješsia: z tymi moža, što nia słowy žyćcia niasuć, ale słowy zahuby wiečnaje?

3. A što-ž Chrystus na tuju niaŭdziačnaść ludzkuju? Jon cierpić. Daŭ wolu ludziam, kab sami dabiwalisia zrazumieńnia błudu swajho, kali nia wierać Jamu na słowa. Bo bład raniej-paźniej wychodzić na jawu. A časam Chrystus dziŭna—hłyboka zaža-

licca prad jakoj dušoj nabožnaj!
I tyja žalby jznoŭ słužać nowym
dokazam Jaho biazdonnaj miłaś-
ci. Woś Serca — tak pramowiŭ
Jezus da bahasł. Marharyty —
woś Serca, što tak ludziej palu-
biła. A za miłaść tuju tak mała
daznaje padziačnaści. Toje, što
dahetul ciarpieŭ, mieŭ-by Ja za
ništo, kali-b luboŭ ich raŭnawa-
żyła majej miłaści“. Miły, bracie,
woś čamu Sercu Jezusa čeść da-
wać treba, woś čamu treba ŭkry-
wacisia ŭ Im prad burami dren-
naha pažadannia, woś čamu tre-
hareci ahniom afiary na pašy-
reńnie nawuki ab miłaści Chrys-
tusa: toj miłaści, katoraj kryni-
ca Najświaciejšaje Serca.

Naradziny św. Jana Chryściciela.

(24 čerwienia. Daŭniej Kupalle).

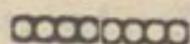
1. Światy Jan Chryściciel daŭ uзор pakutnika, choć sam niahrešny. Byŭ jon Jezusa rawiešnikam, ale jšče małym addaliŭsia na pustyniu, dzie žyŭ u surowym poście. Z jaho žyćcia wučysia, što na't sprawiadliwamu pakuta patrebna, kali nie za siabie, to za druhich. Žyćcio światoha Jana nie adna ho laniŭca moža zastydzić i da prawy pabudzić.

2. Surowy sposab žyćcia ŭtrymaŭ św. Jan aŭ da śmierci. Sam panujučy nad ciełam, mieŭ prawa i druhich napraŭlaci. Za adwahu swaju, što napomniŭ raspušnika Heroda, žyćciom zapłaćiŭ. Nia dajsia i ty ničym ad-

strašyc ad swaich dobrych dzieł. Budź wiernym nawucy Chrystusa, choć-by zatoje treba było-b ciarpieć prašled ad biazwiercaŭ.

3. Ale pakuta niamnoha warta biez pakory. Światy Jan z hetaje pakory nia pryniaŭ nazowu praroka. „Ja hołas na pustyni“, kazaŭ jon pytajučym, kim jość. „Pamiž wami staŭ Toj, kaho wy nia znajecie—wučyŭ jon ab Jezusie—katoramu ja niahodny razwiazac ramuška ŭ noh Jaho“. Kali-ž raz z wučniami swaimi ŭbačyŭ Chrystusa, pakazaŭ im, kažučy: „Wo Baraniec Boży, wo-chto hładzić hrachi świetu“. I ciešyŭsia, što časć jaho wučniaŭ adłučyłasia, kab pajsci za Jazusam. „Jamu para raści, a mnie ŭmianšacisia“ — tak im pajaśniaŭ pakorna. Na Jardanie-ž upiraŭsia chryścić Jezusa, aź

kali Chrystus napomniŭ jamu
lahodna słowam „tak treba“,
„paddaŭsia i ahladaŭ chwału
ŝwiatoj Trojcy.

Šwiatych Apostalaŭ Piatra i Paŭła.

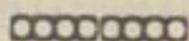
(29-ha čerwienia).

1. Šwiatyja Piotr i Pawał
byli niatolki Apostalami, ale
i mučanikami. Abodwa addali
hołaŭ za Chrystusa ŭ Rymie pry
Neronie, pryčym Piatra ŭkryža-
wali strymhałoŭ. Pieršaje imia
Piatra było Symon, Piatrom naz-
waŭ jaho Chrystus, kali pazwaŭ
z bratam Andrejem na Apostala-
łaŭ. Imia Piotr dasłoŭna značyc
kamień - skała. Nazoŭ hety maje
tajničnaje značeńnie. Chrystus,
kali pastanawiŭ Piatra swaim
namieśnikam, tak skazaŭ jamu:

„Ty jość Piotr (što znača skała), na tabie zbuduju światyniu maju, a waroty piekła jaje nie pieramohuć“. A paśla, zapytaŭšy: „Piotr, lubiš mianie bolš, čym druhija?“, tak pramowiŭ: — „Pasi jahniaty maje, pasi awiečki maje“. A na druhim miescy tak kaža: „Ja maliŭsia za ciabie, kab nie asłabiela wiera twaja, a ty kaliś skrepleny ŭzmacniaj brać swaju“.

2. Światy Pawał zmoładu byŭ woraham Chrystusa. Ale Jezus cudam zwiarnuŭ jaho na darohu apostalstwa i tady Pawał z woraha staŭ Apostalam až da śmierci wiernym sprawie Chrystowaj. Prašoŭ mnoha krajoŭ, usiudy apawiadajučy Ŭkryżawanaha Jezusa i zakładajučy kaścioły. Napisaŭ 14 piśmaŭ, u katorych zmiaściŭ tyja praŭdy Bożyja, za katoryja żyćcio addaŭ.

3. Dziakuj Bohu, bracie, što radzišsia ty na łonie Katalickaha kaścioła. Służy jamu wier-na, a časta malisia, kab Boh prywioŭ da abjadnańnia niatolki naš narod u adnej wiery praŭ-dziwaj, ale kab i ũsie inšyja spaz-nali jednaść, apostalskaść, ſwia-taść i sušwietnaść wiery Piatra i Paŭła.

Cyrylla i Metoda, ſw. Apostalaŭ sławianskich.

(7-ha lipnia).

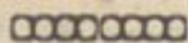
1. Braty rodnyja Cyryll i Me-tod zmałku pašwiacilisia na słuź-bu Bohu. Stali jany nawučać Ewanhieliju pa sławiansku i tamu nazwali ich Apostalami Sławian. Cyryll wydumaŭ sławianskija li-tary, jakija j ciapier jašče ũży-

wajucca ů knihach abrađu sła-
wianskaha. Žyli ů IX wieku, a
pamiać ich nakazaů ůwiatkawać
u-wa ůsim katalickim kaściele
papież Lawon XIII.

2. Cyryll byů, pawodle słoů
tahočasnych asob, dzieła swajej
nawuki hłybokaj, nazywany fi-
lozafam, heta značyc luboůni-
kam mudraści. Nawuku hetu
nios jon najpierš dzikim i pa-
hanskim chazaram, pašla ů Mu-
rawii, hdzie razam z bratam
Metodam pracawaů nad ustanaů-
leńniem nabaženstwa pasławians-
ku. Praca ich adnak spatkała
worahaů, katoryja ůdali ich prad
papiežam Hadryjanam. Braty pa-
jechali až u Rym i tam lohka
apraůdalisia prad Ajcom ůwia-
tym. Tam Cyryllu Boh sudziů
dakanać žyćcia, a Metod dalej
pracawaů miž Pannonami, Baů-

harami i Dalmatyncami. Iznoŭ zaskaržany prad Rymam musiŭ jon druhi raz apraŭdacisia i atrymaŭ tady listy prawamocnyja ad Stalicy Apostalskaj.

3. Nie zvažajučy na ŭsie pieraškody, Metod dalej pracawaŭ dla Boha miž Sławianami. Pryjšoŭ nawiet, jak pakazwajuć, na Ruś i załażyŭ biskupstwa ŭ Lwowie i Kijewie. Paśla-ž wiarnuŭsia ŭ rodnuju Murawiju i tam, pačuŭšysia blizkim śmierci, naznačyŭ pa sabie namiešnika. Upomniŭšy jšče duchawienstwa i narod, kab Boha zaŭsiody bajalisia, addaŭ Chrystusawi čystuju dušu swaju.

**Św. Jozefata, arcybiskupa Po-
łackaha, mučanika za relihij-
naje abjadnańnie Biełarusi.**

1. Światy Jozafat byŭ synam kupca, a baćki jaho z małych let užo sulili dla jaho bahatstwa i sławu na świecie. Ale inšuju sławu sudziŭ Boh jamu, bo z Jaho łaski światoj staŭsia Jozafat apostołam na Biełarusi i praliŭ kroŭ za abjadnańnie narodu našaha ũ wiery katalickaj. Časy byli sumnyja, a byŭ heta pačatak 17-ha wieku. Minuła tady ũžo šmat hadoŭ, jak świataja Unija Cerkwy z Kaściołam pačala chutka pašyracca na Biełarusi, zdabywajučy što-raz bolšuju ličbu duš, jakija šukali adnej wiery Chrystusowaj, choć u roznych

abradach. Św. Jozafat byŭ naj-
słaŭniejšym šyrycielem Unii, za
katoruju i staŭsia ŝwiatym mu-
čanikam.

2. Byŭ heta čaławiek wiali-
kaha serca i rozumu, a pier-
dusim — wialikaj pakuty. Skrap-
laŭ jon ducha niatolki malitwaju,
ale ŭżywaŭ, prymieram ŝwiatoha
Jana Chryściciela, wałasianicy, a
tak-ža bičawańnia. Kali praby-
waŭ u Wilni ŭ klaštary Bazyljan,
niaraz — bywała — widzieli jaho
na ŝwiantary, hdzie bičawaŭsia
da krywi, paŭtarajučy: „Boža, daj
jednaść u ŝwiatym Domie Twa-
im“. I nia dziwa, ŝto ŭ Wilni
nazywali jaho „dušałoŭcam“, bo
i miesta i wakolicy ačyściŭ ad
niedawierstwa ŝwaimi nawukami
i adwahaj. Zakamianielyja wora-
hi relihijnaha abjadnańnia Bieła-
rusi zakapieli tady hniewam ŝa-

lonym i jašče ũ Wilni staralisia
zbyć sa świetu našaha apostala.
Ale Jozafat zaŭsiody ũmieŭ wyjš-
ci z ruk ich, bo jšče nie nadyj-
šla para taja.

3. U 1618 hodzie mitrapalit
Rutski naznačyŭ Jozafata bisku-
pam u Połacku. Tut jon z usiej
siły staraŭsia abjadnaci Biełaru-
saŭ u wadnej wiery katalickaj, sła-
wianskaha abrađu. Baraniŭsia
jon ad wydumkaŭ ahidnych, ja-
kija na jaho kidali worahi, asa-
bliwa zbuntawany biskup Sma-
trycki i šmat-čto z šlachty.
Smatrycki apamiataŭsia tolki prad
śmierciaj, abjadnaŭšysia z Ry-
mam i prystupiŭšy da Unii. Naj-
bolš worahaŭ mieŭ Jozafat u
Witebsku, hdzie padčas adwie-
dzin apostalskich i śmierć jaho
spatkała z ruk razjaranych fana-
tykaŭ, kirawanych rukoju rasiej-

skich nasłańnikaŭ. Nad ciełam jaho ździekawalisia nialudzka. Praŭda adnak-ža, za jakuju pamior św. Jozafat, pa śmierci jaho zatryumfawała. Najzajadlejšyja worahi jaho prystupili da Unii, a nie prajšło i dziesiaci hadoŭ ad jaho śmierci, jak świataja sprawa heta dajšła da niebywaha raścwietu. Pašyrałasia jana praz hadoŭ 200 i mo' dawiała-b da suclnaha abjadnańnia našaha narodu pa wiery, kab nie zawidnaść i złaja wola susiedziaŭ. Susiedzi z zachodu pakrywili dumku Unii i prywykli hladzieć na jaje, jak na sposab świeckaj polityki. Susiedzi z uschodu z niejkaj nialudzckaj zadłaścij — hwałtam niabywaly — dawiali ŭžo ŭ wieku 19 sprawu Unii da zhuby. Boh heta dapuściŭ: Jaho świataja wola,

ale jdzie čas: Jon jaje zbudzić, żywuju i mahutnuju. Bo nie nadarma razlita kroŭ św. Jozafata i inšych mučanikaŭ Unii. Kroŭ ich budzie nasieńniem na abjadnańnie relihijnaha świetahladu paswaranych Biełarusaŭ. A toje nasieńnie zachawaŭ Boh na našy časy. Z žyćcia Jozafata wučycca nam treba niazłomnaści i wytrywałaści ũ dakanańni światoha dzieła. Daść mo' Boh niezadoŭha, što św. Jozafat ahałošan budzie patronam abjadnaj našaj biełaruskaj krainy.

○○○○○○○○

Uniebaŭziaćcie, abo Ŭśnieńnie Najśw. Dziewy Maryi.

(15-ha žniŭnia).

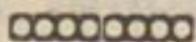
1. Dzień siańniaśni nazywajem światam Maci Bożaje Zielnaj. Stawić jon nam prad wača-

mi tuju chwilinu, kali Apostaly sabralisia, kab čeść dać apošniu-ju snu wiečnamu spačyŭšaje Maryi, — i kali na miescy jaje űwiatoha cieła znajšli tolki kwiećcie dy zieleń. Chrystus pryšpiešyŭ Maci Pračystaje űskrašeńnie, bo naležyła, kab taja űwiataja istota, katoraja adzieła naturaj ludzkoj Syna Božaha, uziata była da nieba z dušoj i z ciełam.

2. Uważaj, jak darahoj u wačoch Božych była űmierć Maryi. Maryja pažadala tej űmierci, bo jana łučyła jaje z Synam Najmilejšym. űmierć jaje była snom raskošnym, bo nie z słabaści cieła, ale z lubowi da Boha, u zachopleńni Boskim skanała. űčasliwy, čyja űmierć jość tej bramaj,

što adčyniaje nieba. Prasi Boha, kab i twaja śmierć była ščaćcia pačatkam.

3. Pradstaŭ sabie radaść duchaŭ niabiesnych pry spatkaŭni Maryi. Z himnami padziačnaści witali jany Najświaciejšuju Dzewu nad aniełaŭ padwyšanuju zatoje, što ŭzhadawała Adkupiciela świetu. I ty ducham niasisia prad tron światej Kniahini Maryi — i radujsia światej nadziejaj, što nie zahubiš, pry łascy Božaj, talentaŭ, danych tab'e Boham — i zbawiš dušu swaju.

Michała Archaniela.

(29-ha wieraśnia).

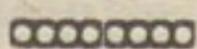
1. Aproč świetu widomaha stwaryŭ Boh świet duchaŭ, zwanych aniełami. Anieł, heta—duch

čysty, biaz cieľa, ale z rozumam i wolnaj wolaj. Anieľ—heta najcudnejšy tvor Božy. Šwiatoje Pisańnie wyličaje až dziewiać rodaŭ anielskich, akružajučych tron Božy.

2. Boh satwaryŭ anieľaŭ duchami wolnymi, značyć z mahčy-maščiaj upadku, — padobna jak i ludziej. Tolki aniełam daŭ paznańnie wyšejšaje, čym rodu ludzkomu. Adna časć anieľaŭ na čale z Lucyferam zbuntawałasia, supraciwiŭšyš Jaho woli. Praz heta stalisia błaheimi duchami, — i archanieľ Michaľ z nakazu Božaha, skinuŭ Lucyfera i jaho siabroŭcaŭ. Złyja anieły stalisia worahami Boha, a pašla — praz zawidnaść—zwodnikami duš ludzkich. Pieršy ŭpadak čaławieka adbyŭsia pad pakusaj ducha zło-ha. Hetych upaŭšych anieľaŭ na-

zywajúc: šatanami, djabłami, čar-
tami, duchami ciemry, niačystymi.

3. Dobryja anieły ũspamaha-
juć ludziej da zbaŭleńnia, a pa-
wodle nawuki katalickaj, začerp-
nutaj z Piśma űwiatoha, koźnaja
duša maje swajho anieła i koź-
ny narod. Anieł—Straż budzić
u čaławieka sumleńnie, kali toj
idzie pa darozie hrechu, pabudža-
je da dobrych ũčynkaŭ. Słuchaj
jaho hołas, a ũ chwilinach pa-
kusy pomni, űto maješ niamoha
űwiedku, katory sumuje nad taboj.

Najűw. Dziewy Maryi Raźan- cowaj.

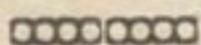
1. Raźaniec wućyć nas: raz-
waźać tajnicy űżycia Chrystowa,
przywać Maryju, ũspamahać
wiernych malitwaju. Ustanoŭleny

jon dziela toho, kab paŭtarajučy malitwy „Ojča naš“ i „Prywitana budź“, myśłami pierabiahać życio Jezusa i Maryi, razważajučy tajnicu Ŭcialeśnieńnia, Ciarpieńnia i Chwały. Zhetul i padzieł ražanca na try čaści: radosnuju, balesnuju i chwalebnuju.

2. Adnawi siańnia, miły bracie, luboŭ swaju da Maryi Najśw., ujaŭlajučy sabie jaje z Synam Bożym pracu, trudy i ciarpieńnia, prabytyja na hetym świecie. Mali Maryju wytrywałaści ŭ dobrym, adwahi ŭ zmahańni z pakusami.

3. Ale niatolki malisia za siebie: pamiataj ab usich, asabliwa ab tych, što malicisia nia ŭmiejuć, abo i nia mohuć. Niachaj nia wyjduć z pamiaci twajej patreby cełaha katalickaha kaścioła, z Św. Ajcom jaho kiraŭnikom.

Nie zabudź ab dušach čyscowych. Adpusty, atrymanyja siańnia, afiaruj za tych, što najdaŭžej tam cierpiać. „Čujcie i maliciesia, kab nie ũwajści ũ pakusu!“.

Usich Światych.

(1-ha listapada).

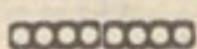
1. U dzień hety abchodzim pamiać duš sprawiadliwych usich razam: niatolki tych, što žyćciom swaim niazwyčajnym zasłyli šyroka-daloka. Lik duš zbaŭlenych „tysiačami tysiač“, jak piša Jan św. ũ Apokalipsie: „Z usich narodaŭ, i pakaleńniaŭ i ludaŭ, i mowaŭ“. Jak-ža miła sercu našamu wieryć, što razłuka pa śmierci darahich nam tolki da času, i što tym milejšaje budzie

spatkańnie na henym świece, čym čyściejšaja družba na hetym.

2. A daroha da nieba prostaja, choć nia lohkaja, bo i meta nie aby-jakaja. „Kali chto choča jści za mnoj, niachaj adračecca samoha siabie, woźmie kryž svoj i śleduje za mnoj“. Samaadračeńnie, kryž i našledawańnie Chrystusa — woś daroha, katoraja dała nieba milionam.

3. Razważaj, jakimi-to łaskami nadzialaje Boh swaich wybranych, pazwannych da wyšejšaj cnoty: abjaŭleńni, łaski cudaŭ, heroičnyja ŭčynki, a pa śmierci čeść patomnych i pryklad na celyja pakaleńni. U dzień Apošniaha Sudu—chwała i świe-

tazarnaje paŭstaŭnie z umior-
šych. Bač-ža, jak da wialikaj
mety pryzywaje Boh słuhi swaje!

Dzień Zadušny

(daŭniej Dziady).

1. Wiedajem z abjaŭleńnia,
danaha nam u Piśmie światym,
što na henym świecie istnujuć
dwa rody duchaŭ: anielskija i
ludzkiya. Duchi anielskija, wy-
šaŭšy z proby ščaśliwa prad pa-
čatkam świetu (choć nia ŭsie),
ciešacca ahladańniem Boha na
wieki. Spamiž duš ludzkich nia
ŭsie jduć da Boha. Nia zusim
jašče sprawiadliwyja, što zyšli z
świetu ŭ małej prywiaznaści da
hrechy, musiać prachodzić tam
ačyščeńnie, kab nieba dastupici.

Hety stan duš zawiom čyscam. Dušy hety tak-sama šwiatyja i malicca da ich možna, choć jany bolš našaj malitwy patrabujuć. Myliüsia-b toj, chto pasta-wiü-by ich naraünie z dušami hrešnikaü, jakija zyšli z hetaha šwietu samachoć worahami Boha i trywać buduć u wiečnej da Jaho nienawiści. Stan hetych duš nieščašliwych zawiom piek-łam, a Chrystus skazaü ab ich strašnaje słowa: „Rabak ich (zhryzoty) nia ümiraje, a wa-hoń nia hašnie“. Na Dzień Za-dušny abchodzim pamiać duš u čyscy, bo dušami ü piekle da-remna zajmacca: niama dla ich ratunku, chiba palahčeńnie jako-je, ab katorym adnak ničoha wiedać nia možam.

2. Dušy čyscowyja znosiać ciažkuju karu. I z šwiadoctwa

Ajcoŭ Kaścioła i z abjaŭleń pry-
watnych znajem, što cierpiać
strašna. „Zlitujciesia nad nami,
zlitujciesia—prynamsi wy, pryja-
cieli“, woś hołas ich. Hołas he-
ty kirujecca da nas, bo možam
ich ratawać dobrymi ŭčynkami:
malitwaj, postam, afiaraj Imšy
šw., adpustami. Knižki nabož-
nyja poŭny apawiadańniaŭ pa-
dziačnaści duš za pamiać ab ich-
nym ciažkim losie. Dyk nie za-
bywajmosia-ž ab dušach bied-
nych!

3. Čyściec, pawodle nawuki
katalickaj, trywać budzie tak doŭ-
ha, dakul trywać budzie rod ludz-
ki. Pašla świetu skančeńnia du-
šy ludzkija iznoŭ atrymajuć cia-
lesnyja formy, stasoŭna da za-
słuhi kožnaha. Čas hety nazy-
wajem Uskrašeńniem. Šw. Pawał
tak ab hetym piša. „Kali Chrystus

ustaŭ z umoršych, jak-ža kazać
možna, što niama z umioršych
paŭstańnia... Tajnicu wam ab-
wiaščaju. Usie my, praŭda, usta-
niem, ale nia ũsie admienieny bu-
dziem... Kali-ž cialesnaje adzie-
niecca niešmiarotnašciaj, tady
zbudzi:ca taja mowa: Pieramoža-
na śmierć!". A św. Jan Ewanhie-
listy piša: „Śmierci tady nia bu-
dzie, ani trudu, ani płachu, ani bo-
lu: bo pieršaje pieraminuła. I ska-
ža, katory zasieŭ na tronie: Woś
čyniu ũsio nanowa" — „A tak, bra-
ty miłyja—kaža światy Pawał—
budźcie stałymi i niezwarušanymi.
Pamnažajcie ũčynki Bożyja
zaŭsiudy, znajučy, što praca wa-
ša nia budzie daremnaj u Boha".
(Kor. 15).

ČAŠĆ III.

SAKRAMENTY.

Łaski, patrebnyja dla našaha zbaŭleńnia, dajuć nam Sakramenty, katoryja ũsie ũstanawiŭ Chrystus i biez katorych praŭdziwaha ũyćcia duchowaha być nia moŕa. Sakramenty aby-majuć sucelnaje ũyćcio ducha našaha: ačyščajuć jaho, dajuć uzrost u cnoty, łučać z Boham. Datasawany jany da ũsich patreb duŕy. Dwa Sakramenty — Chrost i Pakuta — rodziac stan pryjaŕni z Boham praz łasku ũŕwiaćeńnia, druhija piac słu-ŕzac dzieła ũtrymańnia hetaje łaski i dzieła taho nazywajucca Sakramentami ũywych. Try Sakramenty prymać moŕna tolki adzin raz u ũyćci: Chrost, Konfirmacyju i Kapłanstwa. Charakter, jakim znaćać jany duŕu, astajecca nawieki.

Chrost i Konfirmacyja.

Chrost robić nas chryścijanami i daje začatki tych Boskich cnotaŭ wiery, nadziei i lubowi, katoryja słužać asnowajda paznańnia i miławańnia Boha. Konfirmacyja ůdzialajecca ů tym časie, kali ůžo začynajem paznawać zło: na ůzmacnieŭnie duchowych sił u zmahańni z im. Chrostu dziciaci nie adkładaj, ale starajsia čym-čutčeŭ achryścić. Dzicia—istota kwołaja: moža zachwareć i ůmiorci biaz Chrostu*). Nia wier zababonom, što kabiety čaŭpuć ab bu-

*) U kožnaj wioscy pawinien być chto nawučany chryścić dzicia z wady ů patrebie. Paliwajučy hałoŭku wadoj nakryž, treba razam kazać: „Ja chryšču ciabie ů imia Ajca i Syna i Ducha šwiatoha“.

dučynie dziciaci pa ůrodzinach. Jak dzicia wyhaduješ, takim i budzie. Karmi dobra, adziawaj čysta, wučy razumna i žartuj z usieńkich warožbaů. Budzieš hadawać u čystacie i bajaźni Bo-žaj, to daść Boh budzie jano zdarowaje i pryhožaje. Kumoů wybiraů ludziej dobrych i tałkowych.

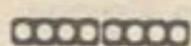
Pa Chroście kumy praz chwilinu pawinny pamalicca na intencyju achryšćanaha, a nie ůciakać strymhałoů z kaścioła.

Dzicia, katoraje trymaů ty da Chrostu, ličycca tabie swajakom z Chrostu. Nie zabywaj, kaho maješ chreśnikam i daj jamu prykład žyćcia razumnaha.

Kali da wašaj parafii, abo susiedniaj pryjaždžaje biskup dzieła adwiedzin, pastarajsia dziaciej da Sakramentu Konfirmacyi pry-

hatawaci. Sakrament Konfirmacyja tak zawiecca tamu, što jon zmacniaje łasku Božuju ů nas, a „confirmare” značyc pałacinie ůmacniać. Biskup značyc čało alejkam, katory zawiecca Chryzma, i takimi sławami konfirmuje: „Značu ciabie znakam kryža i zmacniaju chryzma zbaŭleńnia“. Da hetaha Sakramentu wybiary sabie adnaho świedku, katory niachaj pałożyć, padčas kali biskup padojdzie, ruku na prawaje plačo. Świedkaj dla chłapca pawinien być mužčyna, a dla dziaŭčaci — žančyna. Chto nie konfirmawany, nie moža być świedkam. Pa konfirmacyi nie wychadzi z kaścioła, ale čakaj aź biskup daść bahaślawienstwa. Prad Konfirmacyjaj treba nawučycca katechizmaŭ i być u Spowiedzi, chiba chto jšče ma-

ły. Ale ů našym abradzie małych nie konfirmujuć. Nia možna prystupać da hetaha Sakramentu bolš razu. U sławianskim abradzie Sakrament hety ůdzialajecca zaraz pa Chroście. U abradzie łacinskim konfirmuje tolki biskup.

Pakuta i Eucharystyja.

Sakrament Pakuty (spowiedź) ustanawiů Chrystus na adpušćeńnie hrachoů. „Kamu adpuścicie, budzie adpuščana; kamu zatrymajecie, budzie zatrymana“. Patreba woś pryznacca da hrachoů, kab ksiondz moh asudzić, chto wart adpušćeńnia, a chto niepryhatawany da jaho. Spytaj swajho spawiednika, jak časta maješ spawiadacisia. Bo nia roů-

na dla ũsich Spowiedź. Chto pracuje nad zdabyćciom chryścijan-skaj daskanalności, pawinien čašciej spawiadacca, kab nia tolki ačyścicca z hrachoŭ, ale i wyrablać u swaim charaktary dobryja nawyčki (cnoty) pad kontrolaj duchoŭnaha kiraŭnika. Častaja Spowiedź, heta—dwatydniowaja (abo j tydniowaja). Sia-redniaja—kožnaj pary hodu: heta značyc na wiasnu, ũletku, uwosień i zimoj. Redkaja — heta raz u hod. Najlepiej zrobiš, kali wyspawiedaješsia što-miesiac. Tady ksiondz moža pazwolić komunikawacca čašciej. A nie, to spawiadajsia kožnaje pary hodu. Raz u hod chodziać da Spowiedzi tolki słaboj wiery, abo j horš. A jšče radziej—było-b hrecham, bo kožnaha hodu pawodle nakazu Kaścioła, treba prystupicca

da Eucharystyi. Z hrachou wialikich treba spawiadacisia kaniečna. Z hrachou małych taksama treba, ale možna dastupić ich adpuščeńnia jnačaj: aktam žalu i lubowi Boha. Najbolš poŭnaje adnak adpuščeńnie praz Spowiedź i razhrašeńnie (absolucyju). Nia treba spawiadacca z taho, što ty sam nia ličyŭ hrecham,—chiba dziela spakoju sumleńnia, asabliwa kali ty sumlawaušsia: ci hrech, ci nie. Kali chto sumyśla taić hrech ciažki, Spowiedź jaho niawažnaja: tak, jak-by j nia byŭ. Horš jašče, — bo prybyŭ nowy hrech, katory zawiecca ţwiatakradztwam, — a nawat dwa, kali prystupiŭ pa takoj Spowiedzi da Eucharystyi. Pryhatujsia-ž dobra zaŭsiody prad Spowiedziaj, kab pašla nia mieć zhryzoty, što błaaha spawiadaŭ-

sia. Kab dobraja była twaja Spowiedź, prypomni sabie hrachi ad apošniaj waźnaj Spowiedzi: najpierš ciažkija, pašla małyja. Pierabiraj u myśli prykazańni Božyja, kaścielnyja, hrachi proci Ducha światoha i inšyja, jak maješ u katechizmie. A pomni, što biaz pomačy Božaj ani dobra prypomniš, ani pažaleješ, što zhrašyŭ. Mocna treba malicisia, kab paznać hrachi, ich złość i patrebu paprawy. Spowiedź biaz žalu i pastanaŭleńnia paprawy ničoha niawarta. To-ž prasi Boha, kab Jon daŭ hety žal i achwotu da paprawy. A jak ščyra prasić budzieš, budź spakojny, što Spowiedź twaja ŭdasca. Nie hawary na Spowiedzi ničoha lišniaha j pomni, čaho pryjšoŭ: kab paprawicca z błudoŭ swaich. Pašla Spowiedzi

prasi Boha wytrywałaści, dziakujučy za łasku darawańnia hrachoŭ. Tymčasam uzbudzi akty wiery, pakory, lubowi haračaj prad pryniaćciem Eŭcharystyi—Komunii.

Malitwy prad Spowiedziaj.

(Da Ducha światoha).

O, Duchu światy! Pahlań mi-łaserna na mianie hrešnaha i zžalsia, bo ciemra hłybokaja zalahła dušu maju. Daj-ža mnie swajho światła Boskaha paznaci hrachi maje i paprawicisia ščyra. Maju dobruju wolu, o Boža, pryznacca z žalem da ũsich prawi-naŭ maich i kaicca praŭdziwa. Ty ũspamaży pamiać i wolu maju! O Najświaciejšy Razdaŭca łaski i praŭdy! Budź sa mnoj u hetaj tak waŭkaj hadzinie i daj

łaskawa ačyšćicca, mnie z hra-
choŭ maich, uzyjści na nowuju
darohu žyćcia, ducham złučycca
z Chrystusam na žyćcio lepšaje,
čyšćiejšaje, miłaje Bohu i ludziam.

Pašla pry pomni sabie hrachi
proci Boha, ludziej i siabie sa-
moha. Hrachi dumkaj, sławami,
čynam. Zbudzi skruchu i žal,
što Boha ašmieliŭsia zniaważyć.
Malisia woś choć-by tak :

Widziš, o Boža moj, prad sa-
boj zradnika, katory Ciabie mno-
ha raz ašmieliŭsia zniaważyć.
Ale prašu pakorna darawaci:
serca razkajenaha nie adkidaj, o
Panie! Dziakuju ščyra, što pa-
zwoliŭ mnie dačakaci dnia siań-
niašniaha i nie pakaraŭ mianie
śmierciaj. Dziela zasłuhi Chry-
stusa, nadzieju maju, što hrachi
maje ŭ hetaj Spowiedzi adpuś-
ciš. Kajusia za ŭsie błudy maje,

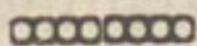
o moj Boža, bo samachoć abra-
žaŭ Ciabie, Ajca majho najlep-
šaha. Daj mnie luboŭ Twaju,
čaču mocna Ciabie lubici, i dzie-
la taho sumna mnie, što ja jznoŭ
zhrašyŭ. Apuściŭ Ciabie, nie
chacieŭ łaski Twajej, ŭzhardziŭ
Taboj! O Boža, Ty Najdaražejšy
Skarb moj, jak-ža mahu razłu-
čycisia z Taboj. O Boža! Kaju-
sia za ŭsie hrachi maje: wialiki-
ja i małyja. Pastanaŭlaju bolš
nie hrašyc i pilna pracawać nad
paprawaj swajho charakteru. Le-
piej mnie ŭmiorci, jak praz
hrech utracić Ciabie, Boža Naj-
milejšy! *)

Pa Spowiedzi.

O, Jezu Miły! Jak hłyboka
być pawinien Tabie ja padziač-

*) Z Piśmaŭ b. X. Wjanneja.

nym za adpuščeńnie hrachou
maich, dzieła zasłuhi Krywi Twa-
jej! Cełym sercam Tabie padda-
jusia i žadaju mocnaj achwotaj
iści ũ ślady Twaje. Maju nadzie-
ju, što bolš Ciabie ũžo nia ũtra-
ču. Ty adzin hodny najhłybiej-
šaj lubowi majej i ja pastanaŭ-
laju, što nie złamaju prawa Twaj-
ho. Ty aświaci mianie i pakaży
darohu, jakoj iści maju, adnoŭ-
leny na duchu. Budu, o Bo-
ža, staranicca hrech, znaju-
čy swaju słabaść. Wyścierahacca
budu ludziej, katoryja na hrech
wiaduć. Daj-ža mnie łasku wy-
trywałaści i barani ũ pakusach!
O, Maryja, nie pakidaj mianie
ũ sumliwaści! Budź zorkaj pra-
wodnaj na pustyni majho byta-
wańnia!

Malitwy prad Komunijaj.

Budź dobra pryhatawany na pryňaćcie Eucharystyi, bo Samoha Chrystusa haścić budzieš u dušy swajej. Heta značyć, što maješ być čystym na dušy i ů pakornym pažadani zlučycca z Samym Zbaŭcam. Nie zapuščajsia ů wučonyja došledy, ale malisia jaknajprašciej, jak - by haworačy z Chrystusam. Nie každy mnoha, ale pačuwaj prysutnaść Božuju; wier, nadziejsia i takim prystupi da Chrystusa, kab pašla moh skazać z św. Paŭlam: „Usio mahu z Tym, katory dajeć mnie siłu“. Nie špiašajsia, kab prystupić pieršym, jak ludziej šmat, kab nie rabić natoŭpu. Budź čysta adzietym na znak wažnaści časiny.

Ab Komunii pomni woš-što: Niama silniejšaha sposabu na žyćcio čystaje, šwiatoje, a prynamsia sprawiadliwaje, jak Komunija.

Niama bolšaje łaski dla našaj ludzkoj natury, jak heta tajničnaja złučnia z Boham — Komunija.

Niama čaławieka, katory paniaüşy miłaść Božuju ũ Eŭcharystyi, nie zahareŭ-by sam ahniom lubowi da Boha i ludziej.

Niachaj ciabie nia dziwić, što ludzi nia ũmiejuć karystać z Eŭcharystyi, choć časta prystupajucca. „Mnoha pazwanych, ale mała wybranych“. Čaławiek umieje i świateje zniaważyć, bo jdzie za modaj błaħoha świetna. A świet niazdatny zrazumieć Chrystusa pakornaha, ubohaha, ukryżawanaha: a tym-bolš ukrytaha ũ aŭtarach światyniaŭ.

„Nia moža čaławiek — kaža Salamon—ukryć ahniu za pazuchaj, kab adziež nie zaharełasia“. Padobna nia možna łučycca ũ

Eŭcharystyi z Ahniom Miłaści
— Chrystusam, a nie zaharecca
Jaho kachańniem praŭdy, Jaho
nabožnaścij, Jaho samaadra-
čeńniem, trudawitaścij, afiaraju
za ludziej. Kali kaho Komunija
nie papraŭlaje, to pryčyny šukać
treba ŭ im samym, a nia ŭ hetaj
Boskaj ustanowie, kala katoraj—
jak kala asiarodka—hurtujecca ce-
łaje žyćcio duchowaje chryścijan-
katalikoŭ. Moj, bracie, niachaj
dobra zapišucca ŭ pamiaci twa-
jej woś hety słowy Zbaŭcy:
„Chto nie spażywaje Cieła Maj-
ho i nia pje Krywi Majej, nia
budzie miei žyćcia ŭ sabie“.

Malitwa.

Idzie woś ščaśliwaja chwilina,
a Chrystus zojdzie da majej du-
šy. Bač-ža, duša maja, bo Toj,

chto prychodzie, jość Boham
twaim. Prymi-ž Jaho z pašanaj,
lubowi poŭnaj. Pryjdz, o Jezu:
serca majo haryć pažadaniem
byci z Taboju, zażyć Boskim
žyćciom Twaim. Pašpiašy, o Je-
zu, uziać serca majo na ŭłas-
naść, kab nie dzialiŭ ja Jaho
miž Boham i mamonaj. Pryjdz,
o moj Miły Boža, Najwyšejšaje
Dabro majo, Skarb moj, Žyćcio,
Praŭda, Luboŭ i — ŭsio majo,
što tolki być moža darahim dla
ŭsieńkaj istoty majej. Chacieŭ-by
pryniać Ciabie z takoj nabož-
našciaj, jak dušy ŭwiatyja: jak
Twaja Maci ŭwiataja, kali pry-
mała Ciabie z ruk pieršych ka-
płanaŭ - Apostaloŭ. O, Maryja,
hlań miłaściwa hetaj časiny na
mianie, bo prystupaju da abjad-
nańnia z Najmilejšym Twaim

Synam. Padaj-ža mnje Jaho, jak
kališ pastuškom padała: chacieŭ-
by pryniać Jaho z čystych ruk
Twaich!

Pa Komunii.

Pryniaŭšy nabožna Chrystu-
sa pad widam maleńkaj Hostyi
(u abradzie sławianskim—maleń-
kaj Kryšynki), adyjdzi na stara-
nu hdzie i, nie biaručysia za
knižku adrazu, razvaž: kaho
maješ u dušy swajej. Tut sta-
soŭny čas na razvažanije ab
dabracie Chrystusa, katory zni-
žajecca da nas, biareć u swaje
abojmy, pakazwaje darohu, pa
jakoj dajsci možam da najwy-
šejšaha daskanalstwa swajej
istoty. Padajsia woli Chrystusa
i Jaho prawodnictwu, paŭtara-
jučy za św. Paŭlam: „Wiedaju,
kamu pawieryŭ“. Starajsia zra-
zumieć u hetaj časynie, što služba
Bohu dajeć swabodu ducha
i waładarstwa duchowaje pry

hlybokaj pakory i pačući ma-
jej lichoty. Pa takoj cichoju kon-
templacyi (malitwy biaz słoŭ),
wyjawi Chrystusawi swaju wolu,
jakim ty być chacieŭ-by adnos-
na da Boha i ludziej i prasi
Jaho być zaŭsiody z taboj, kab
pierałamać swaju źniamohu du-
cha—najhoršuju pieraškodu da
postupu šlacham Božym. Kali
nia možaš sabrać myśli i malic-
ca swaimi sławami, niachaj pa-
moža tabie woś chacia-by heta:

Malitwa.

O, Chryste Jezu, Boža moj!
Majučy nawiek ščyraść Aniełaŭ
i świateść wialikich słuh Twa-
ich, nie patrapiŭ-by ja dawoli
padziakawać Tabie za łasku, ja-
koj siańnia dastupaju praz Ko-
muniju światuju. Spałučaju swa-
je ŭčući dziakawańnia, wiery,
lubowi z pačućciami duš pabaž-
niejšych: niachaj budzie chwała

i česć Tabie na cełym świecie
i hdzie tolki żywuć istoty, što
znajuć Ciabie, Boža moj!

Niachaj staniecca wola Twa-
ja nada mnoj! Daj, o Chryste
Jezu, paznać mnie tuju darohu
žyciowuju, katoruju zarysawaŭ
Ty prad wiakami, majučy dum-
ku Stwaryci mianie. Daj, o Jezu,
nia zbłudzić mnie z darohi tej.
Bajusia, što ja praz hrachi maje
ŭtraciŭ łasku Twajho światoha
prawodnictwa. Siańnia, witajučy
Ciabie ŭ dušy majej, wybačeń-
nia šukaju błudoŭ maich, kab
začać žycio pawodle woli Twa-
jej. Wola Twaja, jak sam nam
abjawiŭ, heta—uświačeńnie naša-
je praz našed žycia Twajho ŭ
datarnawańni da maich warun-
kaŭ, u jakich żywu. Woś, o Chry-
ste, ja cełaj istotaj chaču spaŭ-
niać wolu Twaju na koždy dzień!

Budu ũhladacisia ũ žyćcio Twa-
jo, kab lepiej paznaci Ciabie, bu-
du časta pytacca ũ sumliwach: jak
tut pastupiŭ-by Chrystus? I ma-
litwaj Ciabie pytaci budu.

Akty.

„Duša Chrystowa — pašwiaci
mianie.

„Cieła Chrystowa — zbawi
mianie.

„Kroŭ Chrystowa — napai
mianie.

„Wada Boku Chrystowaha —
abmyj mianie.

„Mučeńnie Chrystowaje —
zmacni mianie.

„O, Dobry Jezu — pasłuchaj
mianie.

„U Ranach Twaich — ukryj
mianie.

„Nie dazwol mnie razlučyci-
sia z Taboj.

„Ad woraha złosnaha barani
mianie.

„U časie śmierci majej pa-
klič mianie.

„Pazwol mnie pryjści da
Ciabie:

„Chwalici Ciabie z światymi
na wieki wiečnyja. Amen.

(Za hetyja akty Papież Pius IX przyznaŭ
adpusty, jak za 300 dnoŭ daŭniejšaj
pakuty).

○○○○○○○○

Kapłanstwa i Żanimstwa.

Kapłanstwa, heta — Sa-
krament, praz katory ŭdzialajec-
ca asobnaja Bożaja łaska spaŭ-
niaci pawinnaść ksiandzoŭ. Sa-
krament hety dajeć prawa ad-
praŭlać światuju Imšu, udzialać

Sakramenty i spaŭniać inšyja
čynnaści św. Kaścioła. Nadajeć
heta świataja Tajnica jšče asob-
ny charakter dušy, katory trywać
budzie wiečna. Św. Pawał nazy-
waje kapłanaŭ: „słuhami Boży-
mi i razdaŭcami tajnic Bożych“.

„O, dziŭnaja hodnaść kapła-
naŭ — piša światy Aŭhustyn, —
Syn Boży znachodzicca na ru-
kach wašych, jak na ŭłoŭni Pra-
čystaj Dziewy“! Ksiandzu daručyŭ
Boh kluč ad skarbaŭ, što wy-
służyŭ Chrystus swaim mučeń-
niem i śmierciaj. Jon ich ścieraže,
jon ich rozdzialaje. Heta čala-
wiek, katory zastupaje na ziamli
Boha, bo maje Bożaje daručeń-
nie. „Idziecie — kaža Chrystus
Apostałam — jak mianie Ajciec
pasłaŭ, Ja was pasyłaŭ“. Ka-
li-b adnačasna spatkaŭ ja kapła-
na i anieła, prywitaŭ-by piarwiej

kapłana, bo anieł—pryjaciel Bo-
ży, a ksiondz, heta — Jaho za-
stupnik... Zwoniać u kaściele.
Wy jdzicio na hety hołas. Ku-
dy-ż heta?—„Karmić dušy našy“
— adkažacie. Čym-ža kormicie
dušy wašy?—Chlebam Anielskim.
—A chto-ž maje kluč, chto pry-
hataŭlaje chleb hety? — Słuha
Boży: kapłan.—A što-ž heta za
chleb dziŭny? — Ciela i Kroŭ
Boha našaha Jezusa Chrystusa.
Kapłan, jak taja maci, što kor-
mić dzicia, kaža: Biarecie-ježcie,
heta Ciela Pana našaha Jezusa
Chrystusa; niachaj was ścieraže
i dawiadzieć da žyćcia wiečna-
ha... Widziačy kaścioł, pytajuć
dziejki: „Što tam?“ — Tam jość
Ciela Boha našaha. — A skul-ža
jano tam?—Bo ksiondz adpraŭ-
laje Imšu światuju... Kapłan —
prawodnik dušy. Pakińcie parafi-

ju biez ksiandza na niekulki
dziesiatkaŭ hadoŭ, buduć tam
żyć jak źwiaraty, a mo' i čeść
addaduć źwiaratam. Jak worahi
choćuć znistożyć relihiju, začy-
najuć ad ksiandzoŭstwa, bo tam,
dzie niama słuha aŭtara, niama
i afiary; a dzie niama afiary
światoj, tam niama i relihii.
Ksiandzoŭstwa, heta—ćwiet mi-
łaści Serca Bożaha. Hledziačy
na kapłana, dumajcie ab Chryś-
cie Jezusie *).

Malitwa za Biskupaŭ i Kapła- naŭ.

O, Chryste Jezu! Z woli Twa-
jej słuhi Twaje Biskupy i Ka-
płany wiaduć sprawu zbaŭleńnia
rodu ludzkoha, apawiadajučy na-

*) Z b. ks. Wjanneja.

wuku Twaju i pasilajučy świa-
tymi Sakramentami. Budź-ža Ty,
o Jezu, Mocaj ich i Praŭdaj, kab
wiali nas ściežkami sprawiadli-
waści Twajej, pad kiraŭnictwam
wikaraŭ Twajho: św. Ajca.
Wiarni jednaść usim adłučanym
błahoj rukoj ad Katalickaj Sus-
polnaści.

Pryjdzi waładarstwa Twajo,
o Jezu!

* * *

Ž a n i m s t w a, heta — Sa-
krament, katory z woli Chrystu-
sa dajeć łasku i pomač na spaŭ-
nieńnie abawiazkaŭ muža i žon-
ki. Złučaje jon nierazryŭnym
wuzłom luboŭ žančyny i muž-
čyny aź da mahilnaj doški. Da-
jeć im uładu nad ciełam dzieła
zachawańnia rodu ludzkoŭ. Na-
kładaŭ pawinnaści ŭzhadawań-

nia dziecięj. Zwialičaje łasku
uświacėńnia i pomač dajeć na
dobryja ućynki dzieła zbauleńnia.
Św. Pawał tak piša ab hetym:
„Muży, lubiecie żony wašyja, jak
i Chrystus palubiŭ Kaścioł i Sa-
moha siabie wydaŭ za jaho. —
Sakrament heta wialiki: a ja ka-
žu—wialiki ŭ Chrystusie i ŭ Ka-
ściele“. Prystupajučy da hetaha
Sakramentu, zwaź dobra na tyja
pawinnaści, što biareš na siabie,
—i prasi Boha, kab ich spoŭnić
patrapiŭ. A z usich abawiazkaŭ
najtrudniejšy — heta wyhadawać
dziecięj pa-Bożamu.

Malitwa maładych.

O, Zbaŭca Miły, Jezu Chrys-
te! Ty na wiasielli ŭ Kanie Ha-
lilei swajej prysutnaścij uświa-
ciŭ zwiazak zamužny. Prybudź-
ža i na našaje wiasielle i baha-

sławienstwam swaim abdaruj.
Sercam našym daj luboŭ i jed-
naść: uspamahaci zaŭsiody siabie
i ŭzrastać u miłaści i jednaści z
Taboju, Boham našym. Daj,
o Chryste, kab wierna my zaŭ-
siody lubilisia j pamahali sabie
wypaŭniać prawa Twajo ŭ żyćci
našym štodziennym. Daj łaska-
wa nam stacisia paciechaj prad
Prazoram Twaim, spaŭniajučy
ŭsio dzieła chwały Twajej, Praz
zasłuhi Twaje i Twajej Matuchny
światoj. Amen.

Ojča naš... Prywitana budź...
Chwała Ajcu...

oooooooo

Apošniaje Namaščeńnie.

Zachwareŭšy pamiataj, što
niemač twaja wychodzić z ad-
wiečnaj woli Božaj, choć moža
pryčynaj ty sam i twajo niawie-

dańnie prawou̯ natury. Tak woś zdajsia na wolu Boha, a sam starajsia zmahčy bol, kab nia być ciazaram dla druhich. Kali widziš, što twaja chwaroba za- raźliwaja, pytaj lekara, jakija ašciarožnašci rabić treba, kab nie zarazić inšych. Nadzialić kaho chwarobaj praz swaju niachaj- našć—heta praŭdziwy hrech, bo zdarou̯je—najbolšy skarb čaławie- ka. Ale z druhoha boku bajacca zarazy niama-što: lipnieć jana najbolš da bajaźliwych. A dla chworaha mieć treba mnoha spahadnašci i lučowi, bo heta brat twoj, jakoha spatkała nia- ščašcie. Pamahčy chworamu ũ ja- ho patrebie duchowaj i cialesnaj— heta značyć zrabić toje samaje, što Chrystus na twaim miescy zrabiŭ-by. Kožny čaławiek umre; śmierci nia bojsia; usiorou̯na:

raniej, ci pažniej. Kali widziš, što zniamoha twaja moža być śmiarotnaj, zaprasi ksiandza, kab pamoh pryhatawacca tabie adbyć hetu apošniuju padarož: na toj świet. Zrabi testament, napraŭ kryŭdy i pieraprasi susiedziaŭ. Ab Sakramencie Apošniaha Namaščeńnia wiedać musiš woš što:

Sakrament hety służyć na łasku dobrej śmierci, a kali heta budzie karysnym twajmu zbaŭleńniu, to pryšpiešyć wyzdaraŭleńnie. Kapłan namaščaje ũsie zmysły cieła, prosiačy Boha, kab darawaŭ hrachi zmysłami hetymi spoŭnienyja. Pašla jašče dajeć absalucyju z adpustam na hadzinu śmierci. Sakrament hety, dobra pryniaty, znosić usie rešty hrachoŭ i dušu z Boham jadnaje. Miej nabožny namier spoŭ-

nić usio, čaho ů hetaj važnaj
chwilinie Chrystus ad ciabie ža-
daje.

Na spatkańnie ksiandza tre-
ba pryhatawać: 1. Stoł nakryty
čystym abrusom (nastolnikam),
z kryžam, abo abrazom, pastaŭ-
lenym mižy dźwioch waskowych
świečkaŭ. 2. Wadu paswiačanuju.
3. Talerku z kamočkami (5) wa-
ty, abo kudzieli i kawałačkam chle-
ba z sollu. 4. Šklanku čystaj wa-
dy z łyžkaj. Chwory pawinien być
čysta adziety. Za spatkańnie ksian-
dza z Panam Boham św. Ajciec
udzialaje asobny adpust. Pry
spatkańni piajecca pieśnia:

„Najświaciejšy Sakramencie,
Jezu bahasłaŭleny,
Chryste ů kožnym mamencie,
Budź wiečna pachwaleny.“

Padčas spowiedzi chworaha

piešniu ab Eucharystyi:
„Učyńcie miesca, Hość idzie z nie-
ba“, abo inšuju jakuju. Kali
chwory zažadaje, kab spatykali
ŭ cišy i nia ŭchodzili ŭ šwiatli-
cu, treba jaho pasłuchać. Zara
pa Komunii, na Apošniaje Na-
maščeńnie, admaŭlajecca Litanija
da Ŭsich Šwiatych, abo inšaja, —
až pakul ksiondz nia daść usim
bahasławienstwa.

Malitwa chworaha.

(Malitwu hetu možna čytać
pry skanańni, padaŭšy hramnicu).

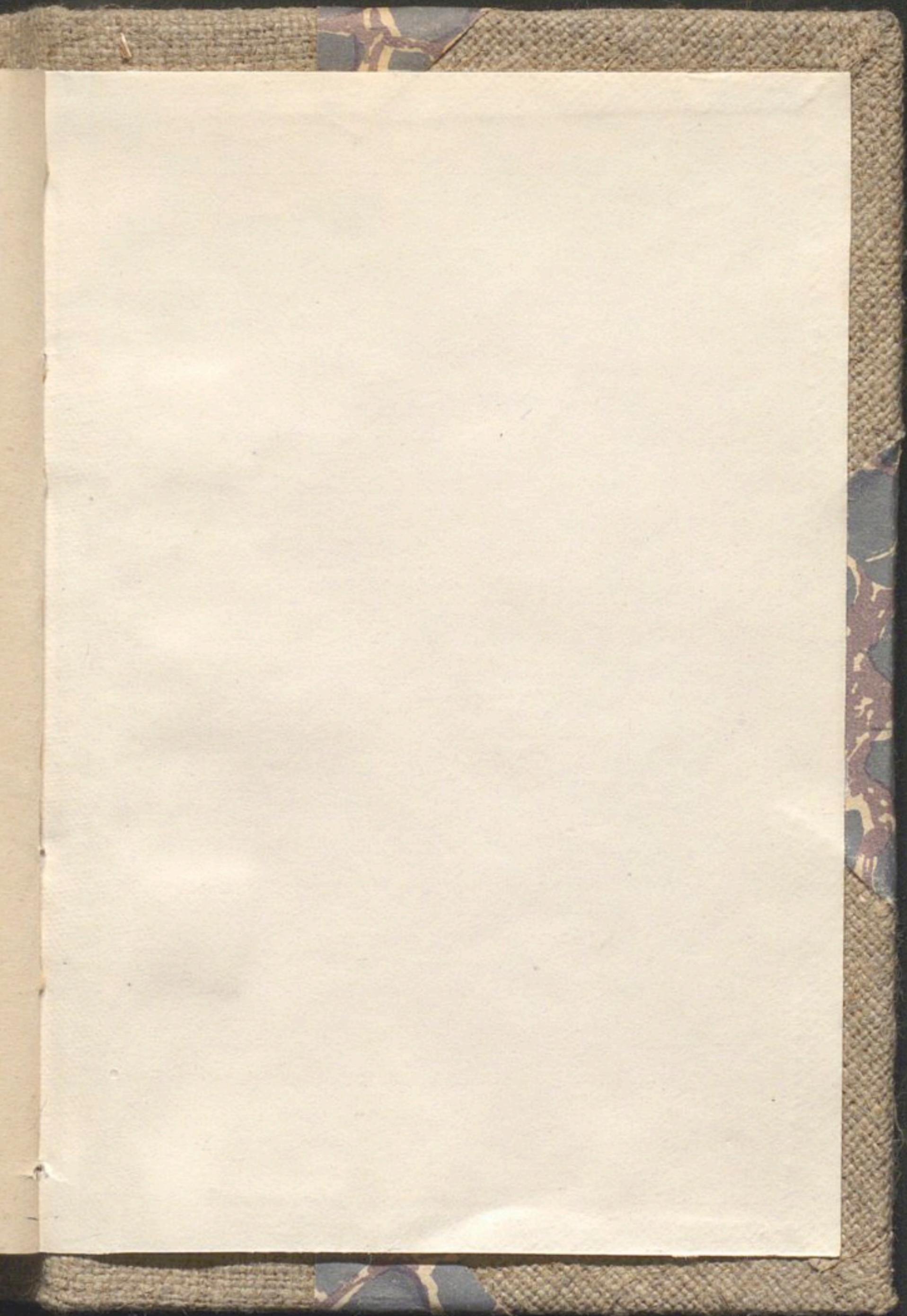
Boža moj i Panie moj! Budź
wola Twaja! Bahasławić duša
maja Ciabie na wieki. Niachaj
spoŭnicca wola Twaja nada mnoj,
ci śmierć spašleš mnie, ci azda-
raŭleńnie. Stworca moj i Zbaŭca,

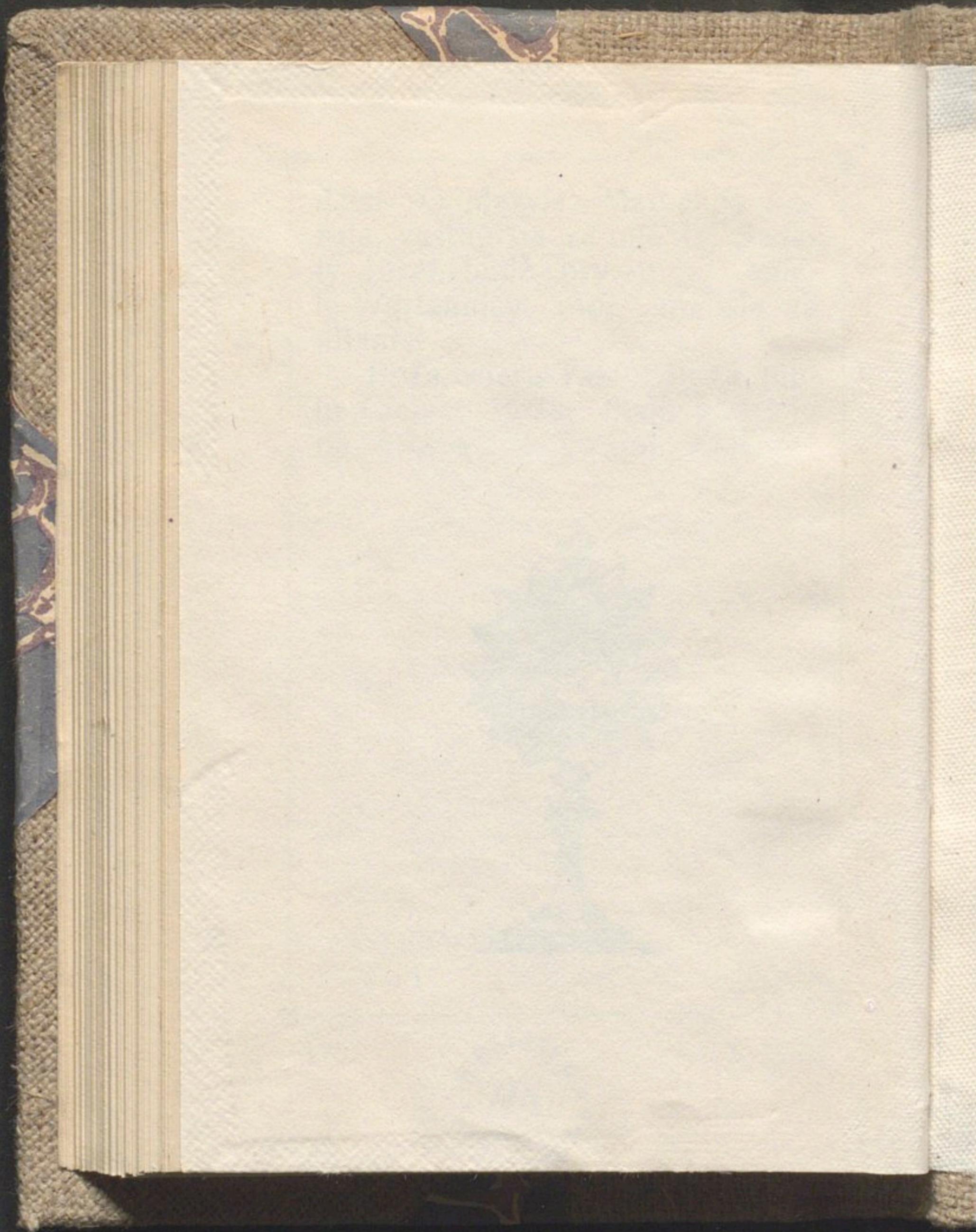
učyni tak, jak padabajecca Tabie,
bo Ty najlepš wiedaješ, što ka-
ryśniej dziela zbaŭleńnia majho.
Addali ad mianie strach śmierci,
kab z dobroj nadziejaj čakaŭ ja
na Sud Twoj. Ty Boh żywych:
Ty nie adstupiš ad mianie ũ apoš-
niaj hadzinie, nie adkinieš i pa
śmierci, bo Ty nadzieja maja.
Kajusia, što hrašyŭ, Twajej woli
paddajusia i na zasłuhi Chrystu-
sa spadziajusia. Bahasłaŭlu, Bo-
ža, dziwy Twaje; dziakuju za
ŭsio, što ja mieŭ ad Ciabie: za
łasku światych Tajnic Twaich,
asabliwa-ž Eŭcharystyi. Wieru,
što mocaj Twajej moh-by ja az-
darawieci, kali-b heta było pa
trebnym zbaŭleńniu majmu. Ka-
li-ž pamru, pryjmi łaskawa dušu
maju, Boža, adzin u Trojcy
światoj, zmiłujsia nada mnoj pa-
wodle wialikaha swajho miłaser-

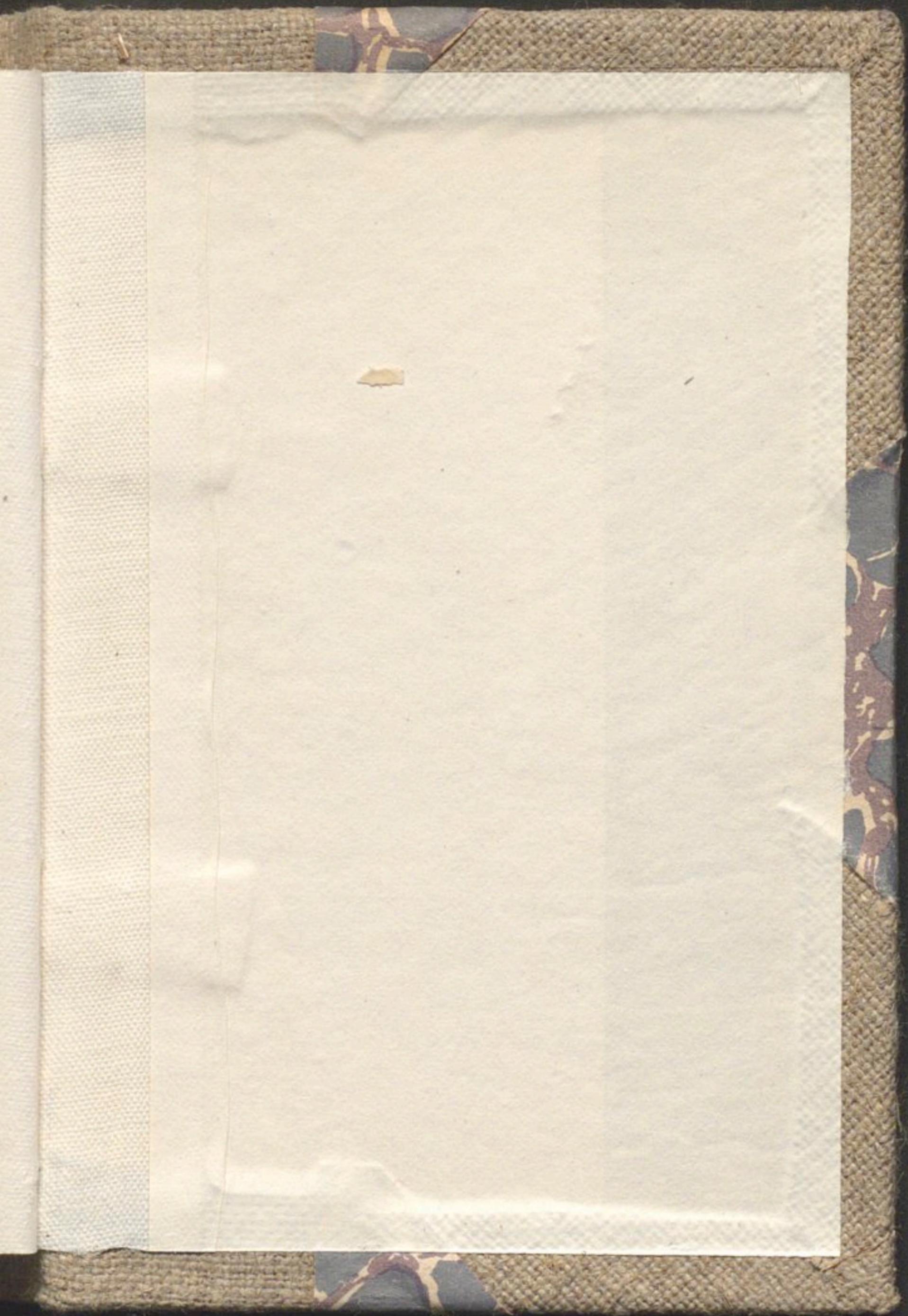
dzia! O Maryja, Matuchna Bo-
żaja, zastupisia za mianie. Świa-
ty Jozef, budź pry mnie. Anie-
le-Wartaŭničy moj, malisia za
mianie!

Boża, wieru Tabie! Boża, lub-
lu Ciabie! Boża, maju nadzieju
na miłaserdzie Twajo! Amen.

1247173

BN